2025/2434

29.12.2025.

UREDBA (EU) 2025/2434 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 26. studenoga 2025.

o Europskoj agenciji za pomorsku sigurnost i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1406/2002

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora [1],

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom [2],

budući da:

(1) Unija je donijela niz različitih zakonodavnih mjera kako bi se poboljšale pomorska sigurnost i sigurnosna zaštita u pomorstvu, promicala održivost, među ostalim sprečavanjem onečišćenja, i dekarbonizacija pomorskog prometa te olakšala razmjena informacija i digitalizacija pomorskog sektora. Da bi bile djelotvorne, te zakonodavne mjere trebaju se ispravno i ujednačeno primjenjivati u cijeloj Uniji kako bi se osigurali ravnopravni uvjeti, ograničilo narušavanje tržišnog natjecanja zbog gospodarskih prednosti koje imaju brodovi koji ne zadovoljavaju propise i nagradili kvalitetni brodari.

(2) Kako bi se ti ciljevi ostvarili, potreban je intenzivan rad tehničke prirode pod vodstvom specijaliziranog tijela. Zbog toga je, u kontekstu mjera navedenih u Komunikaciji Komisije od 6. prosinca 2000. o drugom skupu mjera Zajednice o pomorskoj sigurnosti nakon potonuća tankera Erika, u skladu s postojećim institucionalnim okvirom i uz uvažavanje odgovornosti i prava država članica kao država zastave, država luke i obalnih država, bilo potrebno osnovati europsku agenciju kako bi se osigurala visoka, ujednačena i djelotvorna razina pomorske sigurnosti i sprečavanja onečišćenja s brodova.

(3) Uredbom (EZ) br. 1406/2002 Europskog parlamenta i Vijeća [3] osnovana je Europska agencija za pomorsku sigurnost („Agencija”) u svrhu pružanja pomoći Komisiji i državama članicama u djelotvornoj provedbi na razini Unije zakonodavstva u području pomorske sigurnosti i sprečavanja onečišćenja odgovarajućim posjetima državama članicama radi praćenja relevantnog zakonodavstva i, na zahtjev država članica, uz njihovu suglasnost i u skladu s njihovim potrebama, osiguravanjem osposobljavanja i izgradnje kapaciteta.

(4) Nakon osnivanja Agencije 2002. zakonodavstvo Unije u područjima pomorske sigurnosti, sigurnosne zaštite u pomorstvu, održivosti i sprečavanja onečišćenja znatno se proširilo, što je za posljedicu imalo pet izmjena mandata Agencije.

[1] SL C, C/2023/873, 8.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/873/oj.
[2] Stajalište Europskog parlamenta od 12. ožujka 2024. (SL C, C/2025/1026, 27.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1026/oj) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 13. listopada 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 13. studenog 2025. (još nije objavljeno u Službenom listu).
[3] Uredba (EZ) br. 1406/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o osnivanju Europske agencije za pomorsku sigurnost (SL L 208, 5.8.2002., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/1406/oj).

(5) Agencija je od 2013. nastavila znatno širiti svoje zadaće aktiviranjem relevantnih pomoćnih zadaća predviđenih u članku 2.a Uredbe (EZ) br. 1406/2002 te podnošenjem zahtjeva za tehničku pomoć Komisiji i državama članicama, posebno u području dekarbonizacije i digitalizacije pomorskog sektora. Osim toga, izmjene direktiva 2005/35/EZ ([4]), 2009/16/EZ ([5]), 2009/18/EZ ([6]) i 2009/21/EZ ([7]) Europskog parlamenta i Vijeća izravno su utjecale na zadaće Agencije. Tim se direktivama osobito predviđa obavljanje zadaća Agencije povezanih s onečišćenjem mora s brodova, sustavom nadzora države luke na razini Unije, aktivnostima država članica u pogledu istraga u vezi s pomorskim nesrećama u vodama Unije i obvezama država članica kao država zastave.

(6) Osim toga, upravljanje Agencijom potrebno je uskladiti sa Zajedničkom izjavom Europskog parlamenta, Vijeća EU-a i Europske komisije iz 2012. o decentraliziranim agencijama („Zajednička izjava i zajednički pristup”) i Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2019/715 ([8]).

(7) S obzirom na znatne promjene Uredbu (EZ) br. 1406/2002 primjereno je staviti izvan snage i zamijeniti je novim zakonodavnim aktom.

(8) Agencija je prvotno osnovana kako bi doprinijela uspostavi visoke razine pomorske sigurnosti u cijeloj Uniji i istodobno pomogla u sprečavanju onečišćenja s brodova, a kasnije i s naftnih i plinskih postrojenja. Iako su ti ciljevi dodatno ojačani time što je dodano promicanje sigurnosne zaštite u pomorstvu, Agencija se posljednjih godina usredotočila na podupiranje regulatornih promjena u područjima dekarbonizacije i digitalizacije pomorskog prometa. Stoga je primjereno uključiti ta područja u opće ciljeve Agencije, čime bi joj se omogućilo da doprinese ostvarenju ciljeva zelene i digitalne tranzicije industrije. Isto tako, ključna uloga Agencije u osiguravanju informiranosti o stanju u pomorstvu putem satelitskih snimaka i rada s daljinski upravljanim zrakoplovnim sustavima opravdava dodavanje relevantnog općeg cilja Agencije.

(9) U okviru tih ciljeva trebalo bi navesti područja u pogledu kojih Agencija treba pružati tehničku i operativnu pomoć Komisiji i državama članicama radi provedbe politika Unije u području pomorstva.

(10) Kako bi na odgovarajući način postigla te ciljeve, primjereno je da Agencija obavlja posebne zadaće u području pomorske sigurnosti, okolišne održivosti, dekarbonizacije pomorskog sektora, sigurnosne zaštite u pomorstvu i kibernetičke sigurnosti pomorstva, pomorskog nadzora i kriza na moru, promicanja digitalizacije i olakšavanja razmjene podataka u području pomorstva. Kako bi se usredotočio na posebne izazove i osigurao troškovnu učinkovitost zadaća koje Agencija obavlja, Upravni odbor Agencije („Upravni odbor”) trebao bi imati pravo dati prednost određenim zadaćama i aktivnostima u godišnjem i višegodišnjem planiranju Agencije.

(11) Uz posebne zadaće, Agencija bi na zahtjev Komisije ili država članica trebala pružati horizontalnu tehničku pomoć u provedbi bilo koje zadaće koja je u okviru njezinih nadležnosti i ciljeva, a koja proizlazi iz budućih potreba i promjena na razini Unije. Pri odlučivanju o tome hoće li takve dodatne zadaće uvrstiti u jedinstveni programski dokument Agencije u okviru njezina godišnjeg ili višegodišnjeg programa rada Upravni odbor trebao bi uzeti u obzir dostupne ljudske i financijske resurse. To je potrebno da bi se osiguralo da se određenim zadaćama koje čine temelj Agencije prema potrebi može dati prednost.

([4]) Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o izvršavanju međunarodnih normi u pogledu onečišćenja s brodova i o uvođenju upravnih sankcija za kažnjiva djela onečišćenja (SL L 255, 30.9.2005., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2005/35/oj).

([5]) Direktiva 2009/16/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o nadzoru države luke (SL L 131, 28.5.2009., str. 57., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/16/oj).

([6]) Direktiva 2009/18/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o određivanju temeljnih načela o istraživanju nesreća u području pomorskog prometa i o izmjeni Direktive Vijeća 1999/35/EZ i Direktive 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 131, 28.5.2009., str. 114., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/18/oj).

([7]) Direktiva 2009/21/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o ispunjavanju zahtjeva države zastave (SL L 131, 28.5.2009., str. 132., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/21/oj).

([8]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 od 18. prosinca 2018. o okvirnoj financijskoj uredbi za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu na koja se upućuje u članku 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 122, 10.5.2019., str. 1. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/715/oj).

(12) Agencija je predvodnik u pogledu tehničkog stručnog znanja u područjima svoje nadležnosti te bi stoga trebala državama članicama pružati aktivnosti osposobljavanja i izgradnje kapaciteta na njihov zahtjev, uz njihovu suglasnost i u skladu s njihovim potrebama, te bi se prilikom pružanja tih aktivnosti osposobljavanja i izgradnje kapaciteta trebala koristiti tehnološki najnaprednijim alatima.

(13) Tehničko stručno znanje Agencije trebalo bi dodatno razviti provođenjem istraživanja u području pomorstva i sudjelovanjem u relevantnim aktivnostima Unije u tom području. Agencija bi, u bliskoj suradnji s Upravnim odborom te proaktivnim pristupom, trebala doprinijeti ciljevima poboljšanja pomorske sigurnosti, sigurnosne zaštite u pomorstvu, dekarbonizacije pomorskog prometa i sprečavanja onečišćenja s brodova. U tom pogledu Agencija bi mogla Komisiji predložiti relevantne neobvezujuće smjernice, preporuke ili priručnike koji bi mogli pomoći Komisiji, državama članicama ili pomorskoj industriji u postizanju tih ciljeva.

(14) Kad je riječ o pomorskoj sigurnosti, Agencija bi trebala osmisliti proaktivan pristup utvrđivanju sigurnosnih rizika i izazova. Na temelju toga ona bi svake tri godine Komisiji trebala podnijeti izvješće o napretku postignutom u pogledu pomorske sigurnosti. Nadalje, Agencija bi trebala nastaviti pomagati Komisiji i državama članicama u provedbi relevantnih pravnih akata Unije, posebno u područjima obveza države zastave i države luke, pomorskih sigurnosnih istraga, sigurnosti putničkih brodova, priznatih organizacija kako su definirane u članku 2. točki (e) Uredbe (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) („priznate organizacije”) i pomorske opreme. Prepoznajući dinamičnu prirodu pomorske sigurnosti Agencija bi nakon prethodnog odobrenja Upravnog odbora mogla pomagati Komisiji i državama članicama u novim područjima povezanima s pomorskom sigurnošću, ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica u tim područjima. Važno je i prikupljati dodatne statističke podatke u području osposobljavanja i certifikacije pomoraca te, na zahtjev Upravnog odbora, o provedbi relevantnih međunarodnih konvencija o uvjetima rada i života pomoraca na brodu, uključujući, prema potrebi, Konvenciju o radu pomoraca iz 2006., kako bi se doprinijelo povećanju privlačnosti pomorske struke i razvoju odgovarajućih strateških odgovora za zapošljavanje i zadržavanje pomoraca u aktivnoj djelatnosti. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti radu koji su već obavile relevantne međunarodne organizacije kako bi se izbjeglo udvostručavanje.

(15) Od posljednje velike izmjene Uredbe (EZ) br. 1406/2002 u 2013. došlo je do znatnih zakonodavnih promjena u pomorskom sektoru u pogledu održivosti, kao što su sprečavanje onečišćenja i odgovor na onečišćenje, zaštita okoliša i dekarbonizacija. Uz zadaće koje su dosad bile obuhvaćene mandatom Agencije, kao što su sprečavanje onečišćenja s brodova i s naftnih i plinskih postrojenja, što je Agencija činila uglavnom putem sustava CleanSeaNet uspostavljenog Direktivom 2005/35/EZ, Agencija bi trebala nastaviti pomagati Komisiji u provedbi Direktive (EU) 2019/883 Europskog parlamenta i Vijeća ([10]). Ta bi zadaća trebala biti obuhvaćena njezinim ažuriranim mandatom. Nadalje, postoji veća potreba da Agencija nastavi pomagati u provedbi elemenata povezanih s pomorskim prometom iz direktiva 2008/56/EZ ([11]) i (EU) 2016/802 ([12]) Europskog parlamenta i Vijeća. Agencija bi svake tri godine trebala podnijeti izvješće o napretku postignutom u provedbi tih direktiva. Prepoznajući dinamičnu prirodu pomorskog sektora, Agencija bi nakon prethodnog odobrenja Upravnog odbora mogla pomagati Komisiji i državama članicama u novim područjima povezanima sa zaštitom okoliša i onečišćenjem zraka, ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica u tim područjima.

([9]) Uredba (EZ) br. 391/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova (SL L 131, 28.5.2009., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/391/oj).

([10]) Direktiva (EU) 2019/883 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o lučkim uređajima za prihvat isporuke brodskog otpada, izmjeni Direktive 2010/65/EU i stavljanju izvan snage Direktive 2000/59/EZ (SL L 151, 7.6.2019., str. 116., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/883/oj).

([11]) Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) (SL L 164, 25.6.2008., str. 19., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([12]) Direktiva (EU) 2016/802 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o smanjenju sadržaja sumpora u određenim tekućim gorivima (SL L 132, 21.5.2016., str. 58., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/802/oj).

(16) U kontekstu pomoći Agencije Komisiji i državama članicama u provedbi Direktive 2008/56/EZ Agencija bi, prema potrebi, trebala provoditi daljnja istraživanja o pitanjima povezanima s postizanjem dobrog stanja okoliša morskih voda, istjecanjem plastičnih peleta i podvodnom bukom.

(17) Kad je riječ o dekarbonizaciji sektora pomorskog prometa, trenutačno se naporno radi na ograničavanju globalnih emisija uzrokovanih pomorskim prometom u okviru Međunarodne pomorske organizacije (IMO) i trebalo bi ustrajati u tome, među ostalim brzom provedbom revidirane Strategije IMO-a za smanjenje emisija stakleničkih plinova s brodova donesene 2023. Na razini Unije oblikovan je skup politika i pravnih akata za potporu dekarbonizaciji i daljnje promicanje održivosti pomorskog sektora, što se posebno očituje u europskom zelenom planu utvrđenom u Komunikaciji Komisije od 11. prosinca 2019., „Strategiji za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti" utvrđenoj u Komunikaciji Komisije od 9. prosinca 2020., zakonodavnom paketu „Spremni za 55 %" utvrđenom u Komunikaciji Komisije od 14. srpnja 2021. naslovljenoj „Spremni za 55 %: ostvarivanje klimatskog cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatskoj neutralnosti" i Akcijskom planu za postizanje nulte stope onečišćenja utvrđenom u Komunikaciji Komisije od 12. svibnja 2021. naslovljenoj „Put prema zdravom planetu za sve, Akcijski plan EU-a: Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla". Kao rezultat toga, potreba za smanjenjem emisija stakleničkih plinova iz pomorskog sektora trebala bi biti obuhvaćena mandatom Agencije.

(18) Iako bi Agencija trebala nastaviti pomagati Komisiji i državama članicama u provedbi Uredbe (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća ([13]), trebala bi dodatno pomoći u provedbi novih regulatornih mjera za dekarbonizaciju sektora pomorskog prometa koje su dio zakonodavnog paketa „Spremni za 55 %", poput Uredbe (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća ([14]), kao i elemenata povezanih s pomorskim prometom iz Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([15]). Ta pomoć uključuje praćenje i izvješćivanje o učincima koje na lučki promet, izbjegavanje luka i preusmjeravanje prometa na luke pretovara u trećim zemljama, na štetu luka Unije, imaju sustav EU-a za trgovanje emisijama na temelju Uredbe (EU) 2015/757 i Uredba (EU) 2023/1805. Agencija bi trebala i dalje biti predvodnik u pogledu stručnog znanja na razini Unije kako bi pomogla u prijelazu pomorskog sektora na obnovljiva i niskougljična goriva provođenjem istraživanja relevantnog za provedbu i izradu pravnih akata Unije o primjeni i uvođenju održivih alternativnih izvora energije za brodove, kao što su tehnologije s nultom stopom emisija, opskrba električnom energijom s kopna ili pogon s pomoću vjetra, kako su definirani u Uredbi (EU) 2023/1805, ili solarni pogon, te u vezi s uvođenjem rješenja za energetsku učinkovitost, kao što je optimizacija brzine. Kako bi se pratio napredak u području dekarbonizacije sektora pomorskog prometa, Agencija bi svake tri godine trebala izvješćivati Komisiju o tome što poduzima u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova, među ostalim o potencijalnim preporukama u tom pogledu.

(19) U području sigurnosne zaštite u pomorstvu Agencija bi trebala nastaviti pružati tehničku pomoć inspekcijskim pregledima koje provodi Komisija u okviru Uredbe (EZ) br. 725/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ([16]). S obzirom na to da je broj kibernetičkosigurnosnih incidenata u pomorskom sektoru znatno porastao posljednjih godina, Agencija bi trebala podupirati Uniju u nastojanjima da spriječi kibernetičkosigurnosne incidente i pojača kibernetičku otpornost u pomorskom sektoru olakšavanjem razmjene primjera najbolje prakse i informacija o kibernetičkosigurnosnim incidentima među državama članicama.

([13]) Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija stakleničkih plinova iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 123, 19.5.2015., str. 55., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/757/oj).

([14]) Uredba (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o upotrebi obnovljivih i niskougljičnih goriva u pomorskom prometu i izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 234, 22.9.2023., str. 48., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1805/oj).

([15]) Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).

([16]) Uredba (EZ) br. 725/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o jačanju sigurnosne zaštite brodova i luka (SL L 129, 29.4.2004., str. 6., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/725/oj).

(20) Agencija bi i dalje trebala pružati uslugu smještaja sustava za nadzor plovidbe i informacijskog sustava uspostavljenog Direktivom 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([17]) te drugih sustava koji su osnova za postizanje informiranosti o stanju u pomorstvu. U tom pogledu Agencija bi i dalje trebala imati ključnu ulogu u upravljanju komponentom pomorskog nadzora sigurnosnih usluga programa Copernicus unutar okvira upravljanja i financijskog okvira programa Copernicus uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća ([18]) („program Copernicus”) te bi trebala nastaviti primjenjivati najsuvremeniju dostupnu tehnologiju, kao što su daljinski upravljani zrakoplovni sustavi koji su koristan alat za nadzor i praćenje državama članicama i drugim tijelima Unije. Uz navedene usluge, Agencija je pokazala svoju stratešku ulogu u osiguravanju informiranosti o stanju u pomorstvu tijekom raznih kriza, kao što su kriza uzrokovana bolešću COVID-19 i agresivni rat Rusije protiv Ukrajine. Stoga bi Agencija trebala voditi centar otvoren 24 sata dnevno i sedam dana u tjednu koji služi kao pomoć Komisiji i državama članicama u takvim hitnim situacijama.

(21) Unija se suočava s novim geopolitičkim izazovima koji dovode do dodatnih prijetnji pomorskoj sigurnosti i morskom okolišu. Postojeći kapaciteti Agencije za osiguravanje informiranosti o stanju u pomorstvu, uključujući nadzor kretanja brodova, trebali bi podupirati obalne države članice, među ostalim praćenjem i obavješćivanjem o sumnjivim prijenosima s broda na brod i slučajevima nezakonitog ometanja, isključivanja ili drukčijeg onemogućavanja brodskog sustava automatske identifikacije (AIS) te olakšavanjem razmjene informacija na temelju sustava Unije za razmjenu pomorskih informacija (SafeSeaNet) uspostavljenog Direktivom 2002/59/EZ, koji omogućuje primanje, pohranu, pronalaženje i razmjenu informacija u svrhu pomorske sigurnosti, sigurnosti u lukama i sigurnosne zaštite u pomorstvu, zaštite morskog okoliša te učinkovitosti pomorskog prometa i pomorskog prijevoza. Time bi se obalnim državama članicama pružila potpora u suočavanju s izazovima koje predstavlja „mračna flota” ili „flota u sjeni”, kako je definirana u Rezoluciji Skupštine IMO-a A.1192(33) donesenoj 6. prosinca 2023.

(22) U okviru svoje zadaće da osigurava informiranost o stanju u pomorstvu i analitičke podatke Agencija bi, prema potrebi, trebala pomagati državama članicama, Komisiji i drugim tijelima Unije u praćenju kretanja brodova, među ostalim brodova koji upotrebljavaju tehnologije s naprednom automatizacijom, i opasnosti za plovidbu. Takve opasnosti za plovidbu, koje mogu utjecati i na okoliš, mogle bi uključivati, na primjer, izgubljene spremnike koji plutaju na moru, kao i veće dijelove izgubljenog ili odbačenog ribolovnog alata.

(23) Digitalizacija podataka dio je tehnološkog napretka u području prikupljanja i dijeljenja podataka kojom se želi doprinijeti smanjenju troškova i učinkovitoj upotrebi ljudskih resursa. Uvođenje i uporaba pomorskih autonomnih površinskih brodova (MASS) te povezani digitalni i tehnološki razvoj pružaju čitav niz novih mogućnosti u pogledu prikupljanja podataka i upravljanja integriranim sustavima. Time se otvaraju mogućnosti za potencijalnu digitalizaciju, automatizaciju i standardizaciju nekoliko procesa, čime bi se doprinijelo sigurnosti, zaštiti, održivosti i učinkovitosti pomorskih operacija na razini Unije, uključujući mehanizme nadzora, a istodobno smanjilo administrativno opterećenje država članica. U tom pogledu Agencija bi, među ostalim, trebala olakšavati i promicati upotrebu elektroničkih certifikata, prikupljanje, bilježenje i evaluaciju tehničkih podataka te sustavno iskorištavanje postojećih baza podataka, uključujući njihovo uzajamno obogaćivanje upotrebom inovativnih informatičkih alata i alata umjetne inteligencije. Agencija bi mogla doprinijeti i pomorskoj domeni Zajedničkog europskog prostora za podatke o mobilnosti, s ciljem smanjenja administrativnog opterećenja država članica. U tom bi radu Agencija trebala uzeti u obzir potrebu da svi alati ili sustavi budu prilagođeni korisnicima i interoperabilni s postojećim tehničkim rješenjima kako se ne bi stvorili nepotrebni troškovi za države članice ili industriju.

(24) Radi ispravnog provođenja zadaća povjerenih Agenciji primjereno je da njezini službenici obavljaju posjete državama članicama s namjerom praćenja sveukupnog funkcioniranja sustava Unije za pomorsku sigurnost i sprečavanje onečišćenja. Agencija bi trebala provoditi i inspekcijske preglede kako bi pomogla Komisiji u procjeni djelotvorne provedbe prava Unije.

([17]) Direktiva 2002/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2002. o uspostavi sustava nadzora plovidbe i informacijskog sustava Zajednice i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 93/75/EEZ (SL L 208, 5.8.2002., str. 10., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/59/oj).

([18]) Uredba (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU (SL L 170, 12.5.2021., str. 69., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj).

(25) Kako bi se doprinijelo relevantnom radu tehničkih tijela IMO-a, Međunarodne organizacije rada (ILO) i Pariškog memoranduma o suglasnosti o nadzoru države luke, potpisanog 26. siječnja 1982. u Parizu („Pariški memorandum"), Komisija i države članice trebale bi moći zatražiti tehničku pomoć za pitanja koja su u nadležnosti Unije. Isto tako, Komisiji bi mogla biti potrebna i tehnička pomoć Agencije u pružanju potpore trećim zemljama u području pomorstva, osobito u pogledu izgradnje kapaciteta i sredstava za sprečavanje onečišćenja i odgovor na njega. Potpora trećim zemljama trebala bi podlijegati razmatranju raspoloživih ljudskih i financijskih resursa te ne bi smjela štetiti prioritetima Agencije.

(26) Nacionalna tijela koja obavljaju funkcije obalne straže nadležna su za čitav niz zadaća kao što su pomorska sigurnost, sigurnosna zaštita u pomorstvu, traganje i spašavanje, nadzor državne granice, kontrola ribarstva, carinska provjera, opće izvršavanje zakonodavstva i zaštita okoliša. Osobito u skladu s revidiranom Strategijom sigurnosne zaštite u pomorstvu EU-a (EUMSS) i njezinim akcijskim planom koji je Vijeće odobrilo 24. listopada 2023., Agencija, Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), osnovana Uredbom (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća ([19]), i Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA), osnovana Uredbom (EU) 2019/473 Europskog parlamenta i Vijeća ([20]), trebale bi stoga u okviru svojih mandata ojačati međusobnu suradnju i suradnju s nacionalnim tijelima koja obavljaju funkcije obalne straže, na primjer putem Europskog foruma o funkcijama obalne straže (ECGFF), kako bi poboljšale informiranost o stanju u pomorstvu te poduprle koherentno i troškovno učinkovito djelovanje.

(27) Provedba ove Uredbe ne bi smjela utjecati na podjelu nadležnosti između Unije i država članica ni na obveze država članica na temelju međunarodnih konvencija, kao što su Konvencija Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS), konvencije IMO-a kao što su Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru (SOLAS), Međunarodna konvencija o traganju i spašavanju na moru (Konvencija SAR), Međunarodna konvencija o sprječavanju onečišćenja s brodova (MARPOL) i Međunarodna konvencija o standardima izobrazbe, izdavanju svjedodžbi i držanju straže pomoraca (STCW), te drugih relevantnih međunarodnih instrumenata iz područja pomorstva.

(28) Kako bi se racionalizirao postupak odlučivanja u okviru Agencije, trebalo bi uspostaviti učinkovitu i djelotvornu upravljačku strukturu. U tu svrhu države članice i Komisija trebale bi imati svoje predstavnike u Upravnom odboru koji bi imao potrebne ovlasti, uključujući ovlast donošenja proračuna i odobravanja jedinstvenog programskog dokumenta. Upravni odbor trebao bi davati opće i strateške smjernice za aktivnosti Agencije i trebao bi biti aktivnije uključen u praćenje tih aktivnosti, u cilju pojačavanja nadzora nad administrativnim i proračunskim pitanjima. Upravni odbor trebao bi moći osnivati savjetodavne skupine ili radne skupine čija je zadaća pripremati sastanke Upravnog odbora na odgovarajući način i podupirati njegov postupak odlučivanja, kao i daljnje postupanje i provedbu njegovih odluka. Na čelu Agencije trebao bi biti izvršni direktor.

(29) Kako bi se osigurala transparentnost odluka Upravnog odbora, predstavnici dotičnih sektora mogli bi prisustvovati nekim dijelovima sastanaka Upravnog odbora, ali bez prava glasa. Predstavnike različitih dionika trebala bi imenovati Komisija na temelju njihove reprezentativnosti na razini Unije.

(30) Kako bi mogla ispunjavati svoje zadaće na odgovarajući način, Agencija bi trebala imati pravnu osobnost i neovisan proračun koji bi se uglavnom financirao iz doprinosa Unije i pristojbama koje plaćaju treće zemlje ili drugi subjekti. Neovisnost i nepristranost Agencije ne bi se smjele ugrožavati nikakvim financijskim doprinosima koje ona prima od država članica ili trećih zemalja. Kako bi se osigurala neovisnost u njezinu svakodnevnom upravljanju i pri davanju mišljenja i preporuka te donošenju odluka, ustrojstvo Agencije trebalo bi biti transparentno, a izvršni direktor trebao bi imati punu odgovornost za Agenciju. Osoblje Agencije trebalo bi biti neovisno i zaposleno na osnovi kratkoročnih i dugoročnih ugovora kako bi se održalo organizacijsko znanje osoblja i osigurao kontinuitet poslovanja uz istodobno održavanje potrebne i neprestane razmjene stručnog znanja s pomorskim sektorom. Rashodi Agencije trebali bi obuhvaćati rashode za osoblje te administrativne, infrastrukturne i operativne rashode.

([19]) Uredba (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624 (SL L 295, 14.11.2019., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

([20]) Uredba (EU) 2019/473 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o Europskoj agenciji za kontrolu ribarstva (SL L 83, 25.3.2019., str. 18., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/473/oj).

(31) U pogledu sprečavanja sukoba interesa i upravljanja njima ključno je da Agencija djeluje nepristrano, pokazuje integritet i uspostavi visoke profesionalne standarde. Nikada ne bi trebao postojati opravdan razlog za sumnju da bi na odluke mogli utjecati interesi koji su u sukobu s ulogom Agencije kao tijela koje služi Uniji u cjelini ili privatni interesi ili veze bilo kojeg člana Upravnog odbora koji bi bili ili bi mogli biti u sukobu s pravilnim obavljanjem službenih dužnosti dotične osobe. Upravni odbor stoga bi trebao donijeti sveobuhvatna pravila o sukobu interesa i učiniti ih javno dostupnima.

(32) Širom strateškom perspektivom povezanom s aktivnostima Agencije olakšalo bi se djelotvornije planiranje njezinih resursa i upravljanje njima te bi se doprinijelo višoj kvaliteti njezinih rezultata. Takav pristup potvrđen je i naglašen Delegiranom uredbom (EU) 2019/715. Stoga bi nakon odgovarajućeg savjetovanja s relevantnim dionicima Upravni odbor trebao donijeti i periodično ažurirati jedinstveni programski dokument koji sadržava godišnje i višegodišnje programe rada.

(33) Ako se od Agencije traži da obavi novu zadaću za koju su u skladu s njezinim mandatom potrebni razmatranje i analiza učinka na njezine ljudske i proračunske resurse, Upravni odbor te bi zadaće trebao uvrstiti u jedinstveni programski dokument tek nakon takve analize. Tom bi se analizom trebali utvrditi potrebni resursi koje bi Agencija mogla upotrijebiti za obavljanje tih novih zadaća te procijeniti utječe li to negativno na postojeće zadaće Agencije ili bi ih trebalo preusmjeriti.

(34) Agencija bi trebala raspolagati odgovarajućim sredstvima za obavljanje svojih zadaća i trebalo bi joj odobriti neovisan proračun. Trebala bi se financirati uglavnom doprinosom iz općeg proračuna Unije. Proračunski postupak Unije trebao bi se primjenjivati na doprinos Unije i sve druge subvencije koje se isplaćuju iz općeg proračuna Unije. Reviziju računovodstvene dokumentacije trebao bi obavljati Europski revizorski sud.

(35) Kako bi se ostvarile financijske uštede, Agencija bi prema potrebi trebala surađivati s drugim institucijama, agencijama i tijelima Unije, posebno s onima čije je sjedište u istoj državi članici.

(36) Tijekom proteklih godina, kako se osnivalo sve više decentraliziranih agencija, poboljšali su se transparentnost i nadzor nad upravljanjem financijskim sredstvima Unije koja su im dodjeljivana, posebno u pogledu proračunske raspodjele naknada, financijskog nadzora, ovlasti davanja razrješnice, doprinosa sustavu mirovinskog osiguranja i unutarnjeg proračunskog postupka (kodeks ponašanja). Slično tome, Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([21]) trebala bi se bez ograničenja primjenjivati na Agenciju, koja bi trebala pristupiti Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica o unutarnjim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ([22]).

(37) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno osnivanje specijaliziranog tijela koje može pomagati Komisiji i državama članicama u djelotvornoj primjeni i provedbi prava Unije u području pomorskog prometa u cijeloj Uniji, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog suradnje koja je potrebna on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

(38) Za pravilno funkcioniranje Agencije potrebno je provesti određena načela u pogledu upravljanja Agencijom radi usklađivanja sa Zajedničkom izjavom i zajedničkim pristupom, čija je svrha racionaliziranje aktivnosti agencija i poboljšavanje njihovih rezultata.

(39) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

(40) Europska agencija za pomorsku sigurnost osnovana Uredbom (EZ) br. 1406/2002 ostaje ista pravna osoba i nastavit će sa svim svojim aktivnostima i postupcima,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

([21]) Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj).

([22]) SL L 136, 31.5.1999., str. 15., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/1999/531/oj

POGLAVLJE I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I CILJEVI

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom Uredbom osniva se Europska agencija za pomorsku sigurnost („Agencija”).

Agencija kako je osnovana ovom Uredbom zamjenjuje i nasljeđuje Europsku agenciju za pomorsku sigurnost kako je osnovana Uredbom (EZ) br. 1406/2002.

2. Ovom Uredbom predviđaju se sveobuhvatna pravila o zadaćama i funkcioniranju Agencije te upravljanju Agencijom.

3. Agencija pomaže državama članicama i Komisiji u djelotvornoj primjeni i provedbi prava Unije u području pomorskog prometa u cijeloj Uniji. U tu svrhu Agencija surađuje s državama članicama i Komisijom i pruža im tehničku, operativnu i znanstvenu pomoć u okviru svojih ciljeva i zadaća utvrđenih u članku 2. i poglavljima II. i III.

4. Pružanjem pomoći iz stavka 3. Agencija osobito podupire države članice i Komisiju u primjeni relevantnih pravnih akata Unije te u doprinosu ukupnoj učinkovitosti pomorskog prometa i prijevoza kako je utvrđeno u ovoj Uredbi, čime se olakšava postizanje ciljeva Unije u području pomorskog prometa.

5. Pomoći koju pruža Agencija i bilo kojom zadaćom utvrđenom u člancima od 4. do 11. ne dovode se u pitanje prava i odgovornosti država članica.

Članak 2.

Ciljevi Agencije

1. Glavni su ciljevi Agencije osiguravanje visoke, ujednačene i djelotvorne razine pomorske sigurnosti s ciljem maksimalnog smanjenja nesreća, visoke, ujednačene i djelotvorne razine sigurnosne zaštite u pomorstvu, smanjenja emisija stakleničkih plinova s brodova i okolišne održivosti pomorskog sektora, kao i sprečavanja onečišćenja mora s brodova i odgovora na njega te odgovora na onečišćenje mora uzrokovano naftnim i plinskim postrojenjima.

2. Dodatni su ciljevi Agencije podupiranje digitalizacije i smanjenje administrativnog opterećenja u pomorskom sektoru olakšavanjem elektroničkog prijenosa podataka te podupiranje pojednostavnjenja i osiguravanja integriranih sustava i usluga za pomorski nadzor i informiranost o stanju u pomorstvu Komisiji i državama članicama.

POGLAVLJE II.

ZADAĆE AGENCIJE

Članak 3.

Horizontalna tehnička pomoć

1. Agencija pomaže Komisiji:

(a) u praćenju djelotvorne provedbe relevantnih obvezujućih pravnih akata Unije koji su obuhvaćeni ciljevima Agencije, posebno posjetima i inspekcijskim pregledima iz članka 10.;

(b) u pripremnom radu za ažuriranje i sastavljanje relevantnih pravnih akata Unije koji su obuhvaćeni ciljevima Agencije, osobito u skladu s razvojem relevantnog međunarodnog prava;

(c) u obavljanju bilo koje druge zadaće dodijeljene Komisiji u pravnim aktima Unije obuhvaćenima ciljevima Agencije.

Za potrebe prvog podstavka točke (a), Agencija može Komisiji uputiti prijedloge za poboljšanja.

2. Agencija surađuje s državama članicama pri:

(a) organiziranju, prema potrebi, relevantnih aktivnosti izgradnje kapaciteta i osposobljavanja u područjima koja su obuhvaćena ciljevima Agencije i pod odgovornošću su država članica;

(b) razvijanju tehničkih rješenja, uključujući pružanje odgovarajućih operativnih usluga, i pružanju tehničke pomoći radi uspostavljanja potrebnih nacionalnih kapaciteta za provedbu pravnih akata Unije obuhvaćenih ciljevima Agencije.

Za potrebe prvog podstavka točke (a) ovog stavka, Agencija uspostavlja odgovarajuće sposobnosti s ciljem razvoja, provedbe i koordinacije aktivnosti osposobljavanja relevantnih za ciljeve Agencije. Aktivnosti osposobljavanja osmišljavaju se uz blisko savjetovanje s državama članicama i Komisijom te ih odobrava Upravni odbor u skladu s člankom 17. ove Uredbe, poštujući u potpunosti članak 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

3. Agencija promiče i olakšava suradnju među državama članicama te između država članica i Komisije u provedbi pravnih akata Unije promicanjem razmjene i dijeljenja iskustava i primjera dobre prakse.

4. Agencija na zahtjev Komisije ili na vlastitu inicijativu, podložno prethodnom odobrenju Upravnog odbora u skladu s člankom 17., doprinosi istraživanjima u području pomorstva na razini Unije kada je to potrebno da bi se ispunili ciljevi Agencije. U tom pogledu Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u utvrđivanju ključnih tema za istraživanja, ne dovodeći u pitanje druge istraživačke aktivnosti na razini Unije, te u analizi tekućih i dovršenih istraživačkih projekata relevantnih za ciljeve Agencije. Ako je to primjereno, podložno primjenjivim pravilima o intelektualnom vlasništvu i sigurnosnim pitanjima te nakon Komisijina odobrenja, Agencija dijeli rezultate svojih istraživačkih i inovacijskih aktivnosti kako bi doprinijela stvaranju sinergije između istraživačkih i inovacijskih aktivnosti drugih tijela Unije i država članica.

5. Ako je to potrebno za obavljanje njezinih zadaća, Agencija može provoditi studije u kojima sudjeluje Komisija te, ako je to primjenjivo, putem savjetodavnih upravljačkih skupina, države članice i, ako je to primjereno, socijalni partneri i predstavnici industrije sa stručnim znanjem o relevantnim temama.

6. Na temelju istraživanja i studija koje provodi te na temelju iskustva stečenog provođenjem vlastitih aktivnosti, osobito posjeta i inspekcijskih pregleda, te na temelju razmjene informacija i dobrih primjera iz prakse s državama članicama i Komisijom, Agencija može, uz suglasnost Komisije i Upravnog odbora, pružiti relevantne neobvezujuće preporuke, smjernice ili priručnike kako bi državama članicama, a prema potrebi i industriji, pružila potporu u provedbi relevantnih pravnih akata Unije.

Članak 4.

Zadaće koje se odnose na pomorsku sigurnost

1. Agencija prati napredak u području sigurnosti pomorskog prometa u Uniji, provodi analize rizika na temelju dostupnih podataka i kreira modele procjene rizika za sigurnost kako bi utvrdila sigurnosne probleme i rizike. Agencija svake tri godine Komisiji podnosi izvješće o napretku u području pomorske sigurnosti s mogućim tehničkim preporukama koje bi se mogle uzeti u obzir na razini Unije ili na međunarodnoj razini, osobito u vezi s potencijalnim sigurnosnim rizicima koji proizlaze iz razvoja, primjene i uvođenja održivih alternativnih izvora energije za brodove, uključujući tehnologije s nultom stopom emisija i opskrbu električnom energijom s kopna, kako su definirane u Uredbi (EU) 2023/1805.

2. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u provedbi Direktive 2009/21/EZ. Agencija osobito pomaže Komisiji u organiziranju, prema potrebi i na temelju zahtjeva država članica za pomoć, relevantnih aktivnosti osposobljavanja za inspektore države zastave i ovlaštene osobe za statutarnu certifikaciju države zastave iz članka 4.c te direktive. Agencija pomaže Komisiji i u razvijanju, održavanju i ažuriranju digitalnog interoperabilnog portala u skladu s člankom 6. te direktive, kao i baze podataka s informacijama o brodovima u skladu s člankom 6.a te direktive, te u uspostavi elektroničkog alata za izvješćivanje iz članka 9.b te direktive i Komisiji može pružiti preporuke na temelju pritom prikupljenih podataka.

Agencija pomaže Komisiji u osmišljavanju relevantnih alata i usluga koji državama članicama na njihov zahtjev pomažu u ispunjavanju njihovih obveza u skladu s Direktivom 2009/21/EZ.

3. Agencija pomaže Komisiji u uspostavi, održavanju i ažuriranju baze podataka inspekcijskih pregleda iz članka 24. Direktive 2009/16/EZ te razvija, održava i ažurira alat za potvrđivanje iz članaka 24.a te direktive i podupire države članice. Na temelju podataka prikupljenih u toj bazi podataka Agencija pomaže Komisiji u analizi relevantnih informacija i objavljivanju informacija o brodovima i kompanijama s lošim ili vrlo lošim rezultatima u skladu s Direktivom 2009/16/EZ.

Agencija pruža relevantne alate i usluge koji državama članicama na njihov zahtjev pomažu u ispunjavanju njihovih obveza u skladu s Direktivom 2009/16/EZ.

Agencija pomaže Komisiji i u razvijanju programa stručnog osposobljavanja za inspektore država članica za nadzor države luke, u suradnji s državama članicama i u skladu s dogovorom iz Pariškog memoranduma, kako je predviđeno u članku 22. stavku 7. Direktive 2009/16/EZ.

4. Agencija pomaže Komisiji u uspostavi i održavanju Europske baze podataka za pomorske nesreće iz članka 17. Direktive 2009/18/EZ. Na temelju podataka prikupljenih u toj bazi podataka Agencija sastavlja godišnji pregled pomorskih nesreća i nezgoda. Na zahtjev tijelâ za pomorske sigurnosne istrage u dotičnoj državi članici i pod pretpostavkom da nema sukoba interesa, Agencija tim državama članicama pruža operativnu potporu u provođenju pomorskih sigurnosnih istraga. Agencija provodi i analizu izvješća o pomorskim sigurnosnim istragama predviđenih u Direktivi 2009/18/EZ radi utvrđivanja dodane vrijednosti na razini Unije u smislu eventualnih korisnih iskustava.

Agencija pruža redovito osposobljavanje u skladu s potrebama tijelâ za pomorske sigurnosne istrage država članica.

5. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u provedbi Direktive Vijeća 98/41/EZ ([23]) te direktiva 2003/25/EZ ([24]) i 2009/45/EZ ([25]) Europskog parlamenta i Vijeća. Agencija osobito pomaže Komisiji u uspostavi i održavanju baze podataka s mjerama, kako je predviđena u članku 9. stavku 4. sedmom podstavku Direktive 2009/45/EZ i članku 9. stavku 3. točki (a) Direktive 98/41/EZ, te pomaže Komisiji u procjeni tih mjera.

6. Agencija olakšava suradnju i razmjenu informacija između Komisije i država članica u svrhu ocjenjivanja priznatih organizacija koje obavljaju zadaće nadzora i certifikacije u skladu s člankom 8. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 391/2009. Agencija osobito:

(a) dostavlja Komisiji mišljenje o njezinoj ocjeni priznatih organizacija na temelju članka 8. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 391/2009;

(b) dostavlja državama članicama odgovarajuće informacije u kontekstu posjeta i inspekcijskih pregleda koje Agencija provodi kako bi se potkrijepila ocjena Komisije na temelju članka 8. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 391/2009 radi potpore praćenju priznatih organizacija u skladu s člankom 9. Direktive 2009/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([26]), čime se državama članicama pruža potpora u izvršavanju njihovih obveza prema Uniji i međunarodnih obveza kao država zastave;

([23]) Direktiva Vijeća 98/41/EZ od 18. lipnja 1998. o upisu osoba koje putuju putničkim brodovima koji plove prema lukama ili iz luka država članica Zajednice (SL L 188, 2.7.1998., str. 35., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1998/41/oj).

([24]) Direktiva 2003/25/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. travnja 2003. o posebnim zahtjevima stabiliteta za ro-ro putničke brodove (SL L 123, 17.5.2003., str. 22., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/25/oj).

([25]) Direktiva 2009/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove (SL L 163, 25.6.2009., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/45/oj).

([26]) Direktiva 2009/15/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju pregled i nadzor brodova te za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava (SL L 131, 28.5.2009., str. 47., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/15/oj).

(c) pruža tehničku pomoć Komisiji u vezi s mogućim korektivnim mjerama ili izricanjem novčanih kazni priznatim organizacijama u skladu s člancima 5. i 6. Uredbe (EZ) br. 391/2009 i odgovarajućim zahtjevima za prethodnu obavijest.

Za potrebe prvog podstavka točke (b) ovog stavka, Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u provedbi članka 9.a Direktive 2009/21/EZ.

7. Agencija pomaže Komisiji u provedbi Direktive 2014/90/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([27]) tehničkom procjenom sigurnosnih i okolišnih aspekata i davanjem preporuka s popisima odgovarajućih zahtjeva u pogledu projektiranja, izvedbe i učinkovitosti i ispitnih normi te pomaže Komisiji u uspostavi i održavanju baze podataka predviđene u članku 35. stavku 4. te direktive i olakšavanju suradnje među prijavljenim tijelima za ocjenjivanje u svojstvu tehničkog tajništva za njihovu koordinacijsku skupinu.

8. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u utvrđivanju sigurnosnih rizika povezanih s razvojem tehnologija s naprednom automatizacijom.

9. Agencija analizira statističke podatke o pomorcima koji se dostavljaju i upotrebljavaju u skladu s Direktivom (EU) 2022/993 Europskog parlamenta i Vijeća ([28]). Ona također može, na zahtjev Upravnog odbora, analizirati statističke podatke o nedostacima povezanima s Konvencijom o radu pomoraca iz 2006. koji su utvrđeni tijekom inspekcijskih pregleda u okviru nadzora države luke provedenih na temelju Direktive 2009/16/EZ s ciljem doprinosa poboljšanju radnih i životnih uvjeta pomoraca na brodu.

10. Nakon prethodnog odobrenja Upravnog odbora Agencija može, prema potrebi i ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica u tim područjima, pomagati Komisiji i državama članicama u novim područjima povezanima s pomorskom sigurnošću.

Članak 5.

Zadaće koje se odnose na okolišnu održivost

1. Agencija na troškovno učinkovit način podupire države članice dodatnim operativnim sredstvima za odgovor na onečišćenje, uključujući ona koja treba razviti za održiva alternativna goriva, za onečišćenje s brodova te onečišćenje mora s naftnih i plinskih postrojenja.

Agencija pruža takvu potporu na zahtjev dotične države članice pod čijom se nadležnošću provodi saniranje. Takvom potporom ne dovodi se u pitanje odgovornost obalnih država da uspostave odgovarajuće mehanizme za odgovor na onečišćenje i poštuje se postojeća suradnja između država članica u tom području.

Agencija pri pružanju operativnih sredstava državama članicama uzima u obzir i omogućuje prelazak sektora na održive alternativne izvore energije za brodove. Prema potrebi, zahtjevi za mobilizaciju mjera protiv onečišćenja prenose se putem Mehanizma Unije za civilnu zaštitu uspostavljenog Odlukom br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([29]) („Mehanizam Unije za civilnu zaštitu”).

2. Agencija priprema i ažurira procjenu rizika za sve morske bazene u EU-u koja služi kao osnova za postavljanje plovila Agencije za odgovor na naftno i kemijsko onečišćenje radi pružanja potpore državama članicama u aktivnostima odgovora na onečišćenje morskog okoliša.

([27]) Direktiva 2014/90/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o pomorskoj opremi i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/98/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 146., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/90/oj).

([28]) Direktiva (EU) 2022/993 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2022. o minimalnoj razini osposobljavanja pomoraca (SL L 169, 27.6.2022., str. 45., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/993/oj).

([29]) Odluka br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (SL L 347, 20.12.2013., str. 924., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj).

3. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u otkrivanju mogućeg onečišćenja i procesuiranju brodova koji obavljaju nezakonita ispuštanja, u skladu s Direktivom 2005/35/EZ. Agencija osobito pomaže u provedbi članaka od 10. do 10.d te direktive, i to:

(a) uspostavom i održavanjem europskog sustava za satelitsko praćenje onečišćenja (CleanSeaNet), kao dijela sustava SafeSeaNet, i drugih mehanizama i sustava izvješćivanja;

(b) prikupljanjem, analiziranjem i dijeljenjem relevantnih informacija o provedbi i izvršavanju na temelju Direktive 2005/35/EZ;

(c) osiguravanjem izgradnje kapaciteta nadležnih nacionalnih tijela i olakšavanjem razmjene najboljih primjera iz prakse među njima;

(d) razvojem i održavanjem internetskog kanala za vanjsko prijavljivanje za primanje informacija i postupanje s informacijama o mogućim nezakonitim ispuštanjima koje je priopćila posada te prenošenje tih informacija dotičnoj državi članici ili državama članicama, osiguravajući pritom potrebnu zaštitu osoba koje su prijavile moguća kršenja i njihovih osobnih podataka.

4. Agencija surađuje s drugim agencijama Unije, kao što je Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA) uspostavljena Uredbom (EU) 2019/473, u skladu s radnim dogovorima iz članka 12. stavka 2. ove Uredbe.

5. Agencija na zahtjev Komisije ili države članice pruža uslugu sustava CleanSeaNet i osigurava sve druge alate za pomoć Komisiji i državama članicama u praćenju opsega onečišćenja mora naftom s naftnih i plinskih postrojenja i utjecaja koje to onečišćenje ima na okoliš.

6. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u provedbi Direktive (EU) 2019/883, uključujući razvoj, održavanje i ažuriranje baze podataka inspekcijskih pregleda predviđeno u članku 14. te direktive.

7. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u provedbi Direktive 2008/56/EZ tako što doprinosi cilju postizanja ili održavanja dobrog stanja okoliša morskih voda, kako su definirane u toj direktivi, elementima povezanima s pomorskim prometom iz Direktive 2008/56/EZ te u iskorištavanju postojećih alata, kao što su integrirane pomorske usluge koje osigurava Agencija.

8. Agencija, na zahtjev Komisije ili države članice, pomaže Komisiji i državama članicama, među ostalim operativnim alatima i uslugama, u provedbi elemenata povezanih s pomorskim prometom iz Direktive (EU) 2016/802. U tom pogledu Agencija održava i relevantnu bazu podataka inspekcijskih pregleda kako bi pomogla državama članicama u procjeni rizika od neusklađenosti brodova s tom direktivom.

9. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u provedbi Uredbe (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([30]) prikupljanjem i analizom podataka o usklađenosti s tom uredbom.

10. Nakon prethodnog odobrenja Upravnog odbora Agencija može, prema potrebi i ne dovodeći u pitanje nadležnosti država članica u tim područjima, podupirati Komisiju i države članice u novim područjima povezanima s okolišnom održivošću.

11. Agencija svake tri godine Komisiji podnosi izvješće o napretku postignutom u smanjenju utjecaja pomorskog prometa na okoliš na razini Unije.

([30]) Uredba (EU) br. 1257/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o recikliranju brodova i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 i Direktive 2009/16/EZ (SL L 330, 10.12.2013., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1257/oj).

Članak 6.

Zadaće koje se odnose na dekarbonizaciju

1. Agencija Komisiji i državama članicama, na zahtjev Komisije ili države članice, pruža tehničku pomoć za operativne i tehničke mjere te za regulatorno djelovanje za smanjenje emisija stakleničkih plinova s brodova. U tom pogledu Agencija se može poslužiti svim relevantnim operativnim alatima ili uslugama. Agencija osobito istražuje, analizira i Komisiji predlaže, nakon prethodnog savjetovanja s državama članicama, relevantne smjernice ili preporuke u vezi s primjenom i uvođenjem održivih alternativnih goriva te energetskih i pogonskih sustava za brodove, kao što su tehnologije s nultom stopom emisija, opskrba električnom energijom s kopna ili pogon s pomoću vjetra, kako su definirani u Uredbi (EU) 2023/1805, ili solarni pogon, te u vezi s mjerama za energetsku učinkovitost, kao što je optimizacija brzine.

2. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u provedbi Uredbe (EU) 2023/1805. Agencija osobito pomaže Komisiji u uspostavi i održavanju baze podataka FuelEU, uspostavljene člankom 19. Uredbe (EU) 2023/1805, i drugih relevantnih informatičkih alata, kako je navedeno u članku 19. te uredbe, u kreiranju odgovarajućih alata za praćenje, smjernica i alata za provjeru na temelju rizika predviđenih osobito u članku 18. te uredbe, kako bi se olakšali provedba, verifikacija i provedbene aktivnosti, te u analizi relevantnih podataka i pripremi izvješća na temelju članka 30. te uredbe.

3. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u provedbi Uredbe (EU) 2015/757. Agencija osobito pomaže Komisiji u kreiranju, ažuriranju i održavanju relevantnih informatičkih alata, baza podataka i smjernica za potrebe provedbe te uredbe i olakšavanja provedbenih aktivnosti, pomaže Komisiji u analizi relevantnih podataka dostavljenih u skladu s tom uredbom i podupire Komisiju u njezinim aktivnostima radi ispunjavanja obveza na temelju članka 21. te uredbe.

4. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u provedbi Direktive 2003/87/EZ u vezi s pomorskim sektorom. Agencija osobito pomaže Komisiji u kreiranju odgovarajućih informatičkih provedbenih alata, alata za praćenje, smjernica i alata za provjeru na temelju rizika kako bi se olakšale aktivnosti verifikacije, izvršenja i provedbe povezane s tom direktivom, u pogledu pomorskog sektora, uz iskorištavanje postojećih relevantnih alata, usluga i baza podataka.

5. Pomoć iz stavaka od 1. do 4. uključuje i praćenje i izvješćivanje o potencijalnim učincima na lučki promet, izbjegavanje luka i preusmjeravanje prometa na susjedne luke za prekrcaj kontejnera na štetu luka Unije.

6. Agencija svake tri godine Komisiji podnosi izvješće o napretku u postizanju dekarbonizacije pomorskog sektora na razini Unije. Ako je moguće, to izvješće uključuje tehničku analizu utvrđenih pitanja na kojima bi se moglo raditi na razini Unije. Izvješće je javno dostupno na internetskim stranicama Agencije u lako pretraživom formatu.

Članak 7.

Zadaće koje se odnose na sigurnosnu zaštitu u pomorstvu i kibernetičku sigurnost

1. Agencija pruža tehničku pomoć Komisiji u obavljanju inspekcijskih zadaća koje su joj dodijeljene u skladu s člankom 9. stavkom 4. Uredbe (EZ) br. 725/2004.

2. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama, na zahtjev Komisije ili države članice, zajedno s bilo kojim drugim relevantnim tijelom Unije, tako što pruža tehničke smjernice te olakšava razmjenu primjera najbolje prakse i informacija među državama članicama o kibernetičkoj otpornosti i kibernetičkosigurnosnim incidentima.

Članak 8.

Zadaće koje se odnose na pomorski nadzor i krize na moru

1. Agencija Komisiji i državama članicama, na zahtjev Komisije ili države članice, pruža najsuvremenije usluge pomorskog nadzora i komunikacije, uključujući infrastrukturu u svemiru i zemaljsku infrastrukturu te senzore postavljene na bilo koju vrstu platforme, čime se poboljšava informiranost o stanju u pomorstvu, među ostalim u pogledu geopolitičkih izazova.

2. U području nadzora plovidbe obuhvaćenog Direktivom 2002/59/EZ, Agencija osobito promiče suradnju između obalnih država u dotičnim plovidbenim područjima te razvija, održava i upravlja podatkovnim središtem Europske unije za identifikaciju i praćenje brodova na velikoj udaljenosti (LRIT) kako je definirano u članku 6.b i sustavom SafeSeaNet kako je naveden u članku 22.a te direktive, te međunarodnim sustavom za razmjenu podataka u vezi s LRIT-om u skladu s preuzetom obvezom u okviru IMO-a.

3. Agencija dostavlja odgovarajuće podatke o položaju plovila i podatke prikupljene promatranjem Zemlje Komisiji, nadležnim nacionalnim tijelima i relevantnim tijelima Unije u okviru njihovih mandata, na zahtjev i ne dovodeći u pitanje pravo Unije i nacionalno pravo, kako bi se olakšale mjere protiv prijetnji piratstva i namjernih protuzakonitih radnji, kako je predviđeno u primjenjivom pravu Unije ili u skladu s međunarodno dogovorenim pravnim instrumentima u području pomorskog prometa, podložno primjenjivim pravilima o zaštiti podataka te u skladu s upravnim postupcima kako su uspostavljeni Direktivom 2002/59/EZ. Davanje LRIT informacija podliježe suglasnosti dotične države zastave.

4. Agencija vodi centar koji radi 24 sata dnevno i sedam dana u tjednu i koji, na zahtjev i ne dovodeći u pitanje pravo Unije i nacionalno pravo, Komisiji, nadležnim nacionalnim tijelima ne dovodeći u pitanje njihova prava i odgovornosti kao države zastave, obalne države i države luke, kao i relevantnim tijelima Unije, u okviru njihovih mandata, osigurava informiranost o stanju u pomorstvu i dostavlja im analitičke podatke, prema potrebi, podupirući ih u:

(a) područjima sigurnosti, zaštite i onečišćenja na moru;

(b) izvanrednim situacijama na moru;

(c) provedbi pravnih akata Unije kojima se zahtijeva praćenje kretanja brodova i opasnosti za plovidbu;

(d) provođenju mjera protiv prijetnji piratstva i drugih namjernih protuzakonitih radnji kako je predviđeno primjenjivim pravom Unije ili međunarodno dogovorenim pravnim instrumentima u području pomorskog prometa;

(e) provedbi Unijinih mjera ograničavanja donesenih na temelju članka 29. Ugovora o Europskoj uniji ili članka 215. UFEU-a, a koje su u nadležnosti Agencije.

Pružanje takvih informacija podliježe primjenjivim pravilima o zaštiti podataka i mora biti u skladu sa smjernicama koje izdaje stručna skupina za upravljanje na visokoj razini osnovana u skladu s Direktivom 2002/59/EZ, prema potrebi. Davanje LRIT informacija podliježe suglasnosti dotične države zastave.

5. Agencija u okviru svojeg područja nadležnosti doprinosi pravodobnom odgovoru na krize i njihovu ublažavanju pružanjem pomoći, na zahtjev, državama članicama i Komisiji u provedbi planova djelovanja u nepredvidivim okolnostima i olakšavanjem razmjene informacija i najboljih primjera iz prakse među njima.

6. Agencija pomaže Komisiji pri radu s komponentom pomorskog nadzora sigurnosnih usluga programa Copernicus unutar okvira upravljanja i financijskog okvira programa Copernicus.

7. Agencija pomaže Komisiji i državama članicama u stvaranju i održavanju dobrovoljnog interoperabilnog zajedničkog okruženja za razmjenu informacija (CISE) u svrhu olakšavanja razmjene informacija među različitim sustavima kojima se služe nacionalna civilna i vojna tijela s odgovornošću u pomorskom području i nadopunjavanja informacija koje su već dostupne putem obveznih informacijskih sustava.

Članak 9.

Zadaće koje se odnose na digitalizaciju i pojednostavnjenje

1. U područjima prava Unije koja su u njezinoj nadležnosti Agencija prema potrebi prikuplja i dostavlja objektivne, pouzdane i usporedive statističke podatke, informacije i podatke kako bi evaluirala djelotvornost i troškovnu učinkovitost postojećih mjera. Te zadaće uključuju olakšavanje i promicanje elektroničkih certifikata, iskorištavanje postojećih baza podataka i upotrebu inovativnih informatičkih alata i alata umjetne inteligencije.

2. Agencija pomaže Komisiji u provedbi Uredbe (EU) 2019/1239 Europskog parlamenta i Vijeća ([31]) u pogledu sljedećih zadaća:

(a) uspostave i održavanja zajedničkih komponenti i usluga informacijske tehnologije unutar europskog okružja jedinstvenog pomorskog sučelja (EMSWe) uspostavljenog člankom 1. Uredbe (EU) 2019/1239 za koje je odgovorna Komisija;

(b) održavanja skupa podataka EMSWe-a uspostavljenog Uredbom (EU) 2019/1239, vodiča za provedbu poruka i predložaka digitalnih proračunskih tablica;

(c) pružanja neobvezujućih tehničkih smjernica državama članicama za provedbu EMSWe-a

(d) olakšavanja bolje ponovne uporabe i razmjene podataka razmijenjenih u okviru EMSWe-a s pomoću sustava SafeSeaNet.

3. Agencija državama članicama, na njihov zahtjev i ne dovodeći u pitanje postojeća tehnička rješenja za njihove registre niti njihova prava i obveze kao država zastave, pruža pomoć, uključujući osposobljavanje, u digitalizaciji njihovih registara i postupaka kojima se olakšava uvođenje elektroničkih certifikata i smanjuje administrativno opterećenje.

4. Pri razvoju informatičkih alata i drugih tehničkih rješenja Agencija uvijek uzima u obzir kibernetičku sigurnost.

Članak 10.

Posjeti državama članicama i inspekcijski pregledi

1. Kako bi pomogla Komisiji u ispunjavanju njezinih dužnosti na temelju UFEU-a, a osobito pri ocjenjivanju djelotvorne provedbe relevantnog prava Unije u području pomorske sigurnosti i sprečavanja onečišćenja, Agencija obavlja posjete državama članicama ako joj Komisija delegira tu zadaću, u skladu s metodologijom koju utvrđuje Upravni odbor. Ta metodologija obuhvaća integrirani pristup čiji je cilj provjeriti više od jednog zakonodavnog akta koji je relevantan za funkciju države zastave, države luke ili obalne države dotične države članice.

2. Agencija, u skladu s metodologijom iz stavka 1., obavješćuje dotičnu državu članicu o planiranom posjetu, imenima ovlaštenih dužnosnika, te o datumu početka i očekivanom trajanju posjeta. Službenici Agencije koji su delegirani za provođenje takvih posjeta čine to na temelju pisane odluke izvršnog direktora Agencije („izvršni direktor") u kojoj su navedeni svrha i ciljevi njihove misije.

3. Ako joj Komisija delegira tu zadaću, Agencija može provoditi inspekcijske preglede u ime Komisije kako se zahtijeva obvezujućim pravnim aktima Unije, među ostalim u pogledu priznatih organizacija, te u pogledu osposobljavanja i certificiranja pomoraca u trećim zemljama u skladu s Direktivom (EU) 2022/993.

4. Ako joj Komisija delegira tu zadaću, Agencija isto tako može provoditi inspekcijske preglede na licu mjesta postrojenja za recikliranje u trećim zemljama u ime Komisije u skladu s Uredbom (EU) br. 1257/2013.

([31]) Uredba (EU) 2019/1239 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o uspostavi europskog okružja jedinstvenog pomorskog sučelja i stavljanju izvan snage Direktive 2010/65/EU (SL L 198, 25.7.2019., str. 64., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1239/oj).

5. Na kraju svakog posjeta ili inspekcijskog pregleda iz ovog članka Agencija izrađuje izvješće i šalje ga Komisiji i dotičnoj državi članici. Izvješće mora biti u skladu s predloškom koji je utvrdila Komisija.

6. Prema potrebi, i u svakom slučaju kada se dovrši ciklus posjeta i inspekcijskih pregleda iz ovog članka, Agencija analizira izvješća iz tog ciklusa u cilju utvrđivanja horizontalnih rezultata i općih zaključaka o djelotvornosti i troškovnoj učinkovitosti uspostavljenih mjera. Agencija tu analizu dostavlja Komisiji i državama članicama za daljnju raspravu kako bi se izvukle eventualne relevantne pouke i olakšalo dijeljenje informacija o uspješnim primjerima radne prakse.

POGLAVLJE III.

OSTALE ZADAĆE AGENCIJE U POGLEDU MEĐUNARODNIH ODNOSA I SURADNJE S EUROPSKOM OBALNOM STRAŽOM

Članak 11.

Međunarodni odnosi

1. Agencija državama članicama i Komisiji, na zahtjev Komisije ili države članice, pruža tehničku pomoć potrebnu kako bi doprinijele relevantnom radu tehničkih tijela IMO-a, ILO-a, u mjeri u kojoj se radi o pomorstvu, radu u okviru Pariškog memoranduma i radu relevantnih regionalnih organizacija u pogledu pitanja koja su u nadležnosti Unije.

Za potrebe učinkovitog i djelotvornog obavljanja tih zadaća izvršni direktor može odlučiti smjestiti osoblje u delegaciju Unije u Ujedinjenoj Kraljevini, podložno odgovarajućim sporazumima s Europskom službom za vanjsko djelovanje (ESVD), radi podupiranja država članica i Komisije u aktivnostima povezanima s njihovim sudjelovanjem u radu IMO-a. Za tu je odluku potrebna prethodna suglasnost Komisije i Upravnog odbora. U toj se odluci navodi opseg aktivnosti koje smješteno osoblje obavlja tako da se izbjegavaju nepotrebni troškovi i udvostručavanje administrativnih funkcija Agencije.

2. Na zahtjev Komisije Agencija može pružiti tehničku pomoć, uključujući organizaciju odgovarajućih aktivnosti osposobljavanja u pogledu relevantnih pravnih akata Unije, državama koje su podnijele zahtjev za pristupanje Uniji i, ako je to primjenjivo, partnerskim zemljama europskog susjedstva i zemljama koje sudjeluju u Pariškom memorandumu.

3. Agencija može, na zahtjev Komisije i/ili ESVD-a, ili na zahtjev država članica, pružiti pomoć u slučaju onečišćenja s brodova i onečišćenja mora s naftnih i plinskih postrojenja koja pogađaju treće zemlje koje dijele regionalni morski bazen s Unijom. Agencija pruža pomoć u skladu s Mehanizmom Unije za civilnu zaštitu i uvjetima primjenjivima na države članice iz članka 5. stavka 1. koji se po analogiji primjenjuju na treće zemlje. Te zadaće koordiniraju se s postojećim regionalnim dogovorima o suradnji koji se odnose na onečišćenje mora.

4. Ne dovodeći u pitanje članak 24., Agencija može, na zahtjev Komisije, pružati tehničku pomoć trećim zemljama u pitanjima koja su u nadležnosti Komisije.

5. Agencija može sklapati administrativne dogovore i surađivati s drugim tijelima Unije koja rade na pitanjima koja su u nadležnosti Agencije, podložno odobrenju Komisije. Takvi dogovori i suradnja podliježu pozitivnom mišljenju Upravnog odbora, nakon čega se o njima periodično izvješćuje Upravni odbor.

6. Upravni odbor kao dio jedinstvenog programskog dokumenta donosi strategiju za međunarodne odnose Agencije u vezi s pitanjima koja su u njezinoj nadležnosti.

Članak 12.

Europska suradnja u pogledu funkcija obalne straže

1. Agencija u suradnji s Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) i Europskom agencijom za kontrolu ribarstva (EFCA), u skladu s njihovim mandatima, pruža potporu nacionalnim tijelima koja obavljaju funkcije obalne straže na nacionalnoj razini i razini Unije te, prema potrebi, na međunarodnoj razini:

(a) dijeljenjem, objedinjavanjem i analiziranjem informacija dostupnih u sustavima izvješćivanja s brodova i drugim informacijskim sustavima kojima te agencije upravljaju ili im mogu pristupiti, u skladu sa svojim pravnim osnovama i ne dovodeći u pitanje vlasništvo država članica nad podacima;

(b) pružanjem najsuvremenijih usluga nadzora i komunikacije, uključujući infrastrukturu u svemiru i zemaljsku infrastrukturu te senzore postavljene na bilo koju vrstu platforme;

(c) izgradnjom kapaciteta izradom smjernica i preporuka te uspostavom najboljih praksi, kao i pružanjem osposobljavanja i razmjenom osoblja;

(d) unaprjeđenjem razmjene informacija i suradnje u pogledu funkcija obalne straže, među ostalim analiziranjem operativnih izazova i novih rizika u području pomorstva;

(e) dijeljenjem kapaciteta planiranjem i provedbom višenamjenskih operacija te dijeljenjem sredstava i drugih sposobnosti, u mjeri u kojoj te agencije koordiniraju te aktivnosti i u kojoj su s njima suglasna nadležna tijela dotičnih država članica.

2. Ne dovodeći u pitanje ovlasti Upravnog odbora navedene u članku 15., precizni oblici suradnje u pogledu funkcija obalne straže između Agencije, Frontexa i EFCA-e utvrđuju se radnim dogovorom, u skladu s njihovim mandatima i financijskim pravilima koja se primjenjuju na te agencije. Takav dogovor odobravaju Upravni odbor Agencije, upravni odbor Frontexa i Upravni odbor EFCA-e.

3. Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama, Agencijom, Frontexom i EFCA-om stavlja na raspolaganje praktični priručnik o europskoj suradnji u pogledu funkcija obalne straže. Taj priručnik sadržava smjernice, preporuke i najbolje prakse za razmjenu informacija. Komisija donosi taj priručnik u obliku preporuke.

4. Zadaćama navedenima u ovom članku ne dovode se u pitanje zadaće Agencije iz članaka od 4. do 11. niti prava i obveze država članica, osobito kao država zastave, država luke ili obalnih država.

Članak 13.

Komunikacija i dijeljenje informacija

Agencija može na vlastitu inicijativu sudjelovati u komunikacijskim aktivnostima u područjima u okviru svojeg mandata kako bi promicala svoj rad i širila relevantne smjernice. Komunikacijskim aktivnostima podupiru se druge zadaće iz članaka od 3. do 12. i te se aktivnosti provode u skladu s relevantnim planovima komunikacije i dijeljenja informacija koje donosi Upravni odbor. Upravni odbor redovito ažurira navedene planove na temelju analize potreba.

POGLAVLJE IV.

ORGANIZACIJA AGENCIJE

Članak 14.

Administrativna i upravljačka struktura

Administrativnu i upravljačku strukturu Agencije čine:

(a) Upravni odbor, koji obavlja funkcije utvrđene u članku 16.;

(b) izvršni direktor, koji obavlja dužnosti utvrđene u članku 22.

Članak 15.

Sastav Upravnog odbora

1. Upravni odbor sastavljen je od po jednog predstavnika svake države članice i četiriju predstavnika Komisije, pri čemu svi imaju pravo glasa.

Upravni odbor čine i četiri stručnjaka iz sektora na koje se najviše odnose ciljevi Agencije, kako su predviđeni u članku 2., koje imenuje Komisija, pri čemu oni nemaju pravo glasa.

Svi članovi Upravnog odbora imenuju se na temelju razine njihova odgovarajućeg iskustva i stručnosti u područjima iz članka 2. Države članice i Komisija nastoje postići uravnoteženu zastupljenost muškaraca i žena u Upravnom odboru. Jedan od četiriju stručnjaka mora biti predstavnik stalnog okvira suradnje tijelâ za pomorske sigurnosne istrage iz članka 10. Direktive 2009/18/EZ.

2. Svaka država članica i Komisija imenuju svoje članove Upravnog odbora te zamjenika koji će predstavljati člana u slučaju njegove odsutnosti.

3. Mandat članova Upravnog odbora traje četiri godine. Mandat članova Upravnog odbora može biti obnovljen.

4. Svaki član i zamjenik člana Upravnog odbora u trenutku preuzimanja dužnosti potpisuju pisanu izjavu kojom izjavljuju da nisu u sukobu interesa. Svaki član i zamjenik člana Upravnog odbora ažuriraju svoju izjavu ako se promijene okolnosti u pogledu sukoba interesa. Agencija na svojim internetskim stranicama objavljuje te izjave i ažuriranja.

Članak 16.

Funkcije Upravnog odbora

1. Kako bi se osiguralo da Agencija obavlja svoje zadaće, Upravni odbor:

(a) daje opće i strateške smjernice za aktivnosti Agencije;

(b) svake godine dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa, nakon što je primio mišljenje Komisije i u skladu s člankom 17., donosi jedinstveni programski dokument Agencije;

(c) dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa donosi godišnji proračun i plan radnih mjesta za osoblje Agencije i izvršava ostale funkcije u odnosu na proračun Agencije u skladu s poglavljem VI.;

(d) dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa donosi konsolidirano godišnje izvješće o aktivnostima Agencije, podnosi ga svake godine do 1. srpnja Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji, Revizorskom sudu i državama članicama te ga javno objavljuje;

(e) donosi financijska pravila koja se primjenjuju na Agenciju u skladu s člankom 24.;

(f) dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa daje mišljenje o završnoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije;

(g) utvrđuje metodologiju posjeta koji se provode u skladu s člankom 10.;

(h) razmatra i odobrava administrativne dogovore u skladu s člankom 11. stavkom 5.;

i. donosi strategiju za suzbijanje prijevara, proporcionalno rizicima od prijevara i uzimajući u obzir troškove i koristi mjera koje treba provoditi;

(j) donosi i čini javno dostupnim pravila za sprečavanje sukoba interesa svojih članova i postupanje u vezi s njima te svake godine na svojim internetskim stranicama objavljuje izjavu o interesima članova Upravnog odbora;

(k) donosi pravila i postupke za transparentnost u pogledu aktivnosti lobiranja i uključenosti trećih subjekata u pripremu izvješća ili drugih dokumenata koje izdaje Agencija, osobito onih koji se odnose na takve treće subjekte, a koji se objavljuju na njezinim internetskim stranicama;

(l) donosi i redovito ažurira planove komunikacije i dijeljenja informacija iz članka 13. na temelju analize potreba;

(m) dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa donosi poslovnik i čini ga javno dostupnim;

(n) u skladu sa stavkom 2. izvršava, u odnosu na osoblje Agencije, ovlasti koje se Pravilnikom o osoblju za dužnosnike Europske unije („Pravilnik o osoblju") dodjeljuju tijelu za imenovanje te ovlasti koje se Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Unije („Uvjeti zaposlenja ostalih službenika") dodjeljuju tijelu ovlaštenom za sklapanje ugovora o radu, kako su utvrđeni u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 ([32]);

(o) donosi provedbena pravila za primjenu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika u skladu s člankom 110. stavkom 2. Pravilnika o osoblju;

(p) imenuje izvršnog direktora, pruža mu smjernice i prati njegov rad te, prema potrebi, produljuje njegov mandat ili ga razrješava dužnosti dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa, u skladu s člankom 21.;

(q) utvrđuje postupke za donošenje odluka izvršnog direktora;

(r) prema potrebi imenuje računovodstvenog službenika, na kojeg se primjenjuju Pravilnik o osoblju i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika i koji je potpuno neovisan u obavljanju svojih dužnosti;

(s) osigurava odgovarajuće postupanje na temelju rezultata i preporuka koji proizlaze iz izvješćâ o unutarnjoj i vanjskoj reviziji i evaluacija te iz istraga Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) i Ureda europskog javnog tužitelja (EPPO);

(t) dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa donosi sve odluke o uspostavi unutarnjeg ustroja Agencije, uključujući osnivanje savjetodavnih ili radnih skupina bez ovlasti za donošenje odluka i, prema potrebi, njihove izmjene, uzimajući u obzir dobro upravljanje proračunom;

(u) dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa odobrava aranžmane za sudjelovanje trećih zemalja u radu Agencije, u skladu s člankom 23.;

v. donosi strategiju za povećavanje učinkovitosti i ostvarivanje sinergije;

(w) donosi interna sigurnosna pravila Agencije iz članka 36.;

x. imenuje službenika za zaštitu podataka Agencije.

Za potrebe prvog podstavka točke (g), ako Komisija u roku od 15 dana od datuma donošenja te metodologije izrazi svoje neslaganje, Upravni odbor tu metodologiju ponovno ispituje i utvrđuje je u drugom čitanju, s mogućim izmjenama, dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa, uključujući predstavnike Komisije, ili jednoglasnom odlukom predstavnika država članica.

2. Upravni odbor donosi, u skladu s člankom 110. stavkom 2. Pravilnika o osoblju, odluku na temelju članka 2. stavka 1. Pravilnika o osoblju i članka 6. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika, kojom se relevantne ovlasti tijela za imenovanje delegiraju izvršnom direktoru i utvrđuju uvjeti pod kojima se to delegiranje ovlasti može suspendirati. Izvršni direktor ovlašten je dalje delegirati te ovlasti.

Ako to zahtijevaju izvanredne okolnosti, Upravni odbor može odlukom privremeno suspendirati delegiranje ovlasti tijela za imenovanje izvršnom direktoru i ovlasti koje je izvršni direktor delegirao dalje te ih izvršavati sam ili ih delegirati jednom od svojih članova ili članu osoblja koji nije izvršni direktor.

Članak 17.

Godišnje i višegodišnje programiranje

1. Upravni odbor do 30. studenoga svake godine, na temelju nacrta koji podnosi izvršni direktor i uzimajući u obzir mišljenje Komisije, donosi jedinstveni programski dokument koji sadržava godišnje i višegodišnje programiranje. Upravni odbor taj dokument podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji.

([32]) SL L 56, 4.3.1968., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj.

U slučaju da Komisija u roku od 15 dana od dana donošenja jedinstvenog programskog dokumenta izrazi neslaganje s dokumentom, Upravni odbor ponovno ispituje jedinstveni programski dokument i donosi ga u drugom čitanju, s mogućim izmjenama, u roku od dva mjeseca od Komisijina izražavanja neslaganja, dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa, uključujući predstavnike Komisije, ili jednoglasnom odlukom predstavnika država članica.

2. Jedinstveni programski dokument postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna Unije te se, ako je potrebno, usklađuje na odgovarajući način.

3. Godišnji program rada sadržava detaljne ciljeve i očekivane rezultate, uključujući pokazatelje uspješnosti. Sadržava i opis djelovanja koja je potrebno financirati i podatke o financijskim i ljudskim resursima dodijeljenima za svako djelovanje, u skladu s načelima planiranja proračuna i upravljanja proračunom po aktivnostima. Godišnji program rada mora biti usklađen s višegodišnjim programom rada. U njemu moraju biti jasno navedene zadaće koje su dodane, izmijenjene ili izbrisane u usporedbi s prethodnom financijskom godinom. Godišnji i/ili višegodišnji program obuhvaća strategiju odnosa s trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama iz članka 11. i djelovanja povezana s tom strategijom.

4. Upravni odbor mijenja doneseni godišnji program rada ako Agencija dobije novu zadaću. Uvrštavanje takve nove zadaće podliježe analizi učinka na ljudske i proračunske resurse te može biti podložno odluci Upravnog odbora o odgodi drugih zadaća.

5. Neovisno o pravu Upravnog odbora na davanje prednosti određenim zadaćama i aktivnostima u godišnjem i višegodišnjem planiranju, Upravni odbor ispituje i odobrava, u okviru pripreme jedinstvenog programskog dokumenta, zahtjeve Komisije ili država članica za tehničkom pomoći, kako je navedeno u članku 3. stavku 1. točki (c), članku 3. stavku 2. točki (b), članku 4. stavcima 2., 9. i 10, članku 5. stavcima 6., 8. i 10., članku 7. stavku 2., članku 8. stavcima 6. i 7., članku 9. stavku 3., članku 10. stavku 4. i članku 11. stavcima 2. i 4. Odobravanje takvih zahtjeva:

(a) ne smije dovoditi u pitanje druge zadaće Agencije;

(b) ne smije dovesti do udvostručavanja djelovanja;

(c) podliježe analizi učinka na ljudske i proračunske resurse; i

(d) može biti podložno odluci Upravnog odbora o odgodi drugih zadaća.

6. Svaka znatna izmjena godišnjeg programa rada donosi se prema istom postupku kao i početni godišnji program rada. Upravni odbor ovlast za donošenje izmjena godišnjeg programa rada koje nisu znatne može delegirati izvršnom direktoru.

7. Višegodišnji program rada sadržava opći strateški program, uključujući ciljeve, očekivane rezultate i pokazatelje uspješnosti. Sadržava i program resursa, uključujući višegodišnji proračun i osoblje.

8. Strateški program iz stavka 7. ovog članka ažurira se prema potrebi, osobito s obzirom na rezultate evaluacije iz članka 38. Program resursa iz stavka 7. ovog članka ažurira se jednom godišnje.

Članak 18.

Predsjednik Upravnog odbora

1. Upravni odbor bira predsjednika i zamjenika predsjednika među svojim članovima s pravom glasa. Predsjednik i zamjenik predsjednika biraju se dvotrećinskom većinom glasova članova Upravnog odbora s pravom glasa.

2. Zamjenik predsjednika automatski preuzima mjesto predsjednika ako je predsjednik spriječen obavljati svoje zadaće.

3. Mandat predsjednika i zamjenika predsjednika traje četiri godine te se može obnoviti jednom. Međutim, ako članstvo predsjednika ili zamjenika predsjednika u Upravnom odboru prestane u bilo kojem trenutku tijekom njihova mandata, njihov mandat automatski prestaje na taj datum.

Članak 19.

Sastanci Upravnog odbora

1. Sastanci Upravnog odbora odvijaju se u skladu s poslovnikom, a saziva ih njegov predsjednik.

2. Izvršni direktor sudjeluje u raspravama, osim ako njegovo sudjelovanje može dovesti do sukoba interesa, prema odluci predsjednika, ili ako Upravni odbor treba donijeti odluku u skladu s člankom 32.

3. Upravni odbor održava redovite sastanke dvaput godišnje. Povrh toga, sastaje se na inicijativu predsjednika ili na zahtjev Komisije ili jedne trećine država članica.

4. Kad je riječ o pitanjima povjerljivosti ili sukoba interesa, Upravni odbor može odlučiti da će o određenim točkama dnevnog reda raspraviti bez prisutnosti dotičnih članova. To ne utječe na pravo država članica i Komisije da ih predstavlja zamjenik člana ili bilo koja druga osoba. Detaljna pravila za primjenu ove odredbe utvrđuju se u poslovniku Upravnog odbora.

5. Upravni odbor može pozvati bio koju osobu čije mišljenje može biti korisno da prisustvuje određenim točkama dnevnog reda njegovih sastanaka kao promatrač.

6. Članovima Upravnog odbora mogu, u skladu s poslovnikom, pomagati savjetnici ili stručnjaci.

7. Tajništvo Upravnog odbora osigurava Agencija.

Članak 20.

Pravila o glasovanju Upravnog odbora

1. Upravni odbor donosi odluke apsolutnom većinom glasova svojih članova s pravom glasa, osim ako je ovom Uredbom predviđeno drukčije.

2. U slučaju da Komisija izrazi ozbiljnu zabrinutost u vezi s prijedlogom odluke koji je podnesen Upravnom odboru o pitanjima povezanima s Delegiranom uredbom (EU) 2019/715, Pravilnikom o osoblju i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika, Upravni odbor odgađa donošenje dotične odluke. U roku od 15 dana od dana kada je Komisija izrazila ozbiljnu zabrinutost u vezi s prijedlogom odluke koji je podnesen Upravnom odboru, Upravni odbor ponovno ispituje tu odluku i donosi je u drugom čitanju, s mogućim izmjenama, dvotrećinskom većinom glasova svojih članova s pravom glasa, uključujući predstavnike Komisije, ili većinom od četiri petine glasova predstavnika država članica.

3. Svaki član Upravnog odbora ima jedan glas. Izvršni direktor ne glasuje.

4. U odsutnosti člana Upravnog odbora njegov zamjenik ima pravo iskoristiti pravo glasa tog člana.

5. Poslovnikom se detaljnije utvrđuju načini glasovanja, uključujući uvjete za djelovanje člana Upravnog odbora u ime drugog člana.

POGLAVLJE V.

IZVRŠNI DIREKTOR

Članak 21.

Imenovanje, produljenje mandata i razrješenje dužnosti

1. Izvršnog direktora imenuje Upravni odbor na temelju zasluga i dokumentiranih kompetencija i iskustva relevantnih za pomorski sektor, s popisa kandidata koje predloži Komisija na temelju otvorenog i transparentnog postupka odabira kojim se poštuje načelo rodne i zemljopisne ravnoteže.

2. Prije imenovanja, kandidata kojeg je odabrao Upravni odbor poziva se da pred nadležnim odborom Europskog parlamenta dâ izjavu i odgovori na pitanja njegovih članova.

3. Agenciju prilikom sklapanja ugovora s izvršnim direktorom zastupa predsjednik Upravnog odbora.

4. Mandat izvršnog direktora traje pet godina. Komisija pravodobno prije isteka tog razdoblja obavlja procjenu u kojoj uzima u obzir evaluaciju rada izvršnog direktora te buduće zadaće i izazove Agencije i podnosi je Upravnom odboru radi informiranja zajedno s prijedlogom za obnovu mandata.

5. Na prijedlog Komisije i uzimajući u obzir ocjenu iz stavka 4., Upravni odbor može jedanput produljiti mandat izvršnog direktora, i to za razdoblje od najviše pet godina. Upravni odbor obavješćuje Europski parlament i Vijeće o svojoj namjeri produljenja mandata izvršnom direktoru. Prije nego što Upravni odbor donese odluku o produljenju mandata izvršnom direktoru, izvršnog direktora može se pozvati da pred nadležnim odborom Europskog parlamenta dâ izjavu i odgovori na pitanja njegovih članova.

6. Izvršni direktor čiji je mandat produljen ne može sudjelovati u još jednom postupku odabira za isto radno mjesto.

7. Izvršni direktor može biti razriješen dužnosti samo na temelju odluke Upravnog odbora donesene na prijedlog koji može podnijeti Komisija ili najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora s pravom glasa.

8. Izvršni direktor zapošljava se kao član privremenog osoblja Agencije na temelju članka 2. točke (a) Uvjeta zaposlenja ostalih službenika.

Članak 22.

Zadaće i odgovornosti izvršnog direktora

1. Izvršni direktor upravlja Agencijom u skladu s odlukama Upravnog odbora i odgovara Upravnom odboru.

2. Ne dovodeći u pitanje ovlasti Komisije i upravnog odbora, izvršni direktor neovisan je u izvršavanju svojih dužnosti i ne traži niti prima upute od bilo koje vlade ni od bilo kojeg drugog tijela.

3. Izvršni direktor na poziv izvješćuje Europski parlament o izvršavanju svojih dužnosti. Vijeće može pozvati izvršnog direktora da podnese izvješće o izvršavanju svojih dužnosti.

4. Izvršni direktor pravni je zastupnik Agencije.

5. Izvršni direktor odgovoran je za provedbu zadaća dodijeljenih Agenciji ovom Uredbom. Izvršni direktor osobito:

(a) osigurava održivo i učinkovito svakodnevno upravljanje Agencijom;

(b) organizira, usmjerava i nadzire rad i osoblje Agencije u okviru ograničenja odluka Upravnog odbora;

(c) priprema i provodi odluke koje donosi Upravni odbor;

(d) priprema nacrt financijskih pravila koja se primjenjuju na Agenciju i koje donosi Upravni odbor;

(e) izrađuje nacrt izvještaja o procjenama prihoda i rashoda Agencije u skladu s člankom 26. i izvršava proračun Agencije u skladu s člankom 27.;

(f) priprema nacrt jedinstvenog programskog dokumenta i podnosi ga Upravnom odboru na donošenje nakon savjetovanja s Komisijom najmanje četiri tjedna prije relevantnog sastanka Upravnog odbora;

(g) provodi jedinstveni programski dokument, prati napredak u odnosu na relevantne pokazatelje i izvješćuje Upravni odbor o toj provedbi;

(h) izrađuje konsolidirano godišnje izvješće o aktivnostima Agencije i podnosi ga Upravnom odboru radi ocjene i donošenja;

i. odgovara na sve zahtjeve za tehničku pomoć u skladu s člankom 17. stavkom 5.;

(j) odlučuje o provođenju posjeta i inspekcijskih pregleda predviđenih u članku 10., nakon savjetovanja s Komisijom i slijedeći metodologiju za posjete koju je utvrdio Upravni odbor u skladu s člankom 16. stavkom 1. točkom (g);

(k) odlučuje o sklapanju administrativnih dogovora s drugim tijelima Unije koja djeluju u područjima djelovanja Agencije, pod uvjetom da se nacrt dogovora podnese prvo Komisiji i zatim Upravnom odboru na savjetovanje u skladu s člankom 11. stavkom 5. i pod uvjetom da Upravni odbor u roku od četiri tjedna od njegova podnošenja ne podnese prigovor;

(l) poduzima sve potrebne korake, uključujući donošenje internih upravnih uputa i objavu obavijesti, kako bi se osiguralo funkcioniranje Agencije u skladu s ovom Uredbom;

(m) uspostavlja djelotvoran sustav praćenja kako bi se omogućila usporedba postignuća Agencije s njezinim ciljevima i zadaćama utvrđenima u ovoj Uredbi;

(n) uspostavlja djelotvoran i učinkovit sustav unutarnje kontrole i osigurava rad tog sustava te izvješćuje Upravni odbor o svakoj bitnoj promjeni u njemu;

(o) osigurava provedbu procjena rizika i upravljanje rizicima za Agenciju;

(p) priprema akcijski plan za daljnje djelovanje s obzirom na zaključke iz izvješćâ i evaluacija unutarnje ili vanjske revizije te istraga OLAF-a i EPPO-a, kako je navedeno u članku 35., i podnosi izvješće o napretku dvaput godišnje Komisiji, a redovito Upravnom odboru;

(q) štiti financijske interese Unije primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti djelotvornim provjerama, ne dovodeći u pitanje istražnu nadležnost OLAF-a i EPPO-a, i, ako se utvrde nepravilnosti, osiguravanjem povrata pogrešno isplaćenih iznosa i prema potrebi izricanjem učinkovitih, proporcionalnih i odvraćajućih administrativnih sankcija, uključujući financijske sankcije;

(r) priprema strategiju za borbu protiv prijevara, strategiju za povećavanje učinkovitosti i ostvarivanje sinergije, strategiju suradnje s trećim zemljama i/ili međunarodnim organizacijama te strategiju za organizacijsko upravljanje i sustave unutarnje kontrole za Agenciju i podnosi ih Upravnom odboru na odobrenje;

(s) promiče raznolikost i osigurava rodnu ravnotežu u zapošljavanju osoblja Agencije;

(t) zapošljava osoblje sa što šireg zemljopisnog područja;

(u) osmišljava i provodi komunikacijsku politiku za Agenciju;

v. obavlja sve druge zadaće koje mu je povjerio ili delegirao Upravni odbor ili koje se zahtijevaju ovom Uredbom.

Za potrebe prvog podstavka točke (m), izvršni direktor, uz suglasnost Komisije i Upravnog odbora, uspostavlja prilagođene pokazatelje uspješnosti koji omogućuju djelotvornu ocjenu postignutih rezultata. Izvršni direktor osigurava da se organizacijska struktura Agencije redovito prilagođava potrebama koje se mijenjaju, u okviru raspoloživih financijskih i ljudskih resursa. U skladu s tim izvršni direktor utvrđuje postupke redovite evaluacije koji zadovoljavaju priznate stručne standarde.

Članak 23.

Sudjelovanje trećih zemalja

1. Agencija je otvorena za sudjelovanje trećih zemalja koje su sklopile sporazume s Unijom prema kojima su donijele i primjenjuju pravo Unije u području pomorske sigurnosti, sigurnosne zaštite u pomorstvu te sprečavanja onečišćenja s brodova i odgovora na to onečišćenje.

2. Na temelju odgovarajućih odredaba tih sporazuma i nakon što Komisija dostavi svoje mišljenje, a Upravni odbor izda svoje odobrenje, Agencija sklapa aranžmane kojima se određuje priroda i opseg detaljnih pravila za sudjelovanje tih trećih zemalja u radu Agencije, uključujući odredbe o financijskim doprinosima i osoblju.

POGLAVLJE VI.

FINANCIJSKE ODREDBE

Članak 24.

Financijska pravila

Financijska pravila koja se primjenjuju na Agenciju donosi Upravni odbor nakon savjetovanja s Komisijom. Financijska pravila ne smiju odstupati od Delegirane uredbe (EU) 2019/715, osim ako je to odstupanje posebno potrebno za rad Agencije i Komisija je za to prethodno dala svoju suglasnost.

Članak 25.

Proračun

1. Procjene svih prihoda i rashoda Agencije pripremaju se svake financijske godine, koja odgovara kalendarskoj godini, i prikazuju u proračunu Agencije.

2. Prihodi i rashodi u proračunu Agencije moraju biti uravnoteženi.

3. Ne dovodeći u pitanje druge izvore, u prihode Agencije ubrajaju se:

(a) doprinos Unije iz općeg proračuna Unije i bespovratna sredstva tijela Unije;

(b) mogući doprinosi bilo koje treće zemlje koja sudjeluje u radu Agencije u skladu s člankom 23.;

(c) sve pristojbe za infrastrukturu, publikacije, osposobljavanje ili bilo koje druge usluge obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe koje pruža Agencija;

(d) svi dobrovoljni financijski doprinosi država članica, trećih zemalja ili drugih subjekata, pod uvjetom da su takvi doprinosi transparentni, jasno navedeni u proračunu i da ne ugrožavaju neovisnost i nepristranost Agencije.

4. Rashodi Agencije uključuju plaće osoblja te administrativne, infrastrukturne i operativne troškove.

Članak 26.

Utvrđivanje proračuna

1. Izvršni direktor svake godine izrađuje nacrt izvještaja o procjenama prihoda i rashoda Agencije za sljedeću financijsku godinu, uključujući nacrt plana radnih mjesta, te ga šalje Upravnom odboru.

2. Upravni odbor na osnovi nacrta iz stavka 1. donosi privremeni nacrt procjene prihoda i rashoda Agencije za sljedeću financijsku godinu.

3. Privremeni nacrt procjene prihoda i rashoda Agencije šalje se Komisiji do 31. siječnja svake godine. Upravni odbor šalje konačni nacrt procjene Komisiji do 31. ožujka te godine.

4. Komisija šalje izvještaj o procjenama Europskom parlamentu i Vijeću („proračunsko tijelo”) zajedno s nacrtom općeg proračuna Unije.

5. Komisija, na temelju izvještaja o procjenama, u nacrt općeg proračuna Unije uvrštava procjene koje smatra potrebnima za plan radnih mjesta i iznos subvencije koji će se naplatiti iz općeg proračuna Unije, te ga podnosi proračunskom tijelu u skladu s člancima 313. i 314. UFEU-a.

6. Proračunsko tijelo odobrava sredstva za doprinos Agenciji.

7. Proračunsko tijelo usvaja plan radnih mjesta Agencije.

8. Proračun Agencije donosi Upravni odbor. Proračun postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna Unije. Proračun se prema potrebi usklađuje na odgovarajući način.

9. Na svaki projekt u vezi s nekretninama koji će vjerojatno imati znatne posljedice za proračun Agencije primjenjuje se Delegirana uredba (EU) 2019/715.

Članak 27.

Izvršavanje proračuna

1. Izvršni direktor izvršava proračun Agencije.

2. Izvršni direktor svake godine šalje proračunskom tijelu sve informacije koje su važne za rezultate postupaka evaluacije.

Članak 28.

Financijsko izvještavanje i razrješnica

1. Računovodstveni službenik Agencije dostavlja privremenu računovodstvenu dokumentaciju računovodstvenom službeniku Komisije i Europskom revizorskom sudu do 1. ožujka sljedeće financijske godine.

2. Agencija dostavlja izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom revizorskom sudu do 31. ožujka sljedeće financijske godine.

3. Računovodstveni službenik Komisije Europskom revizorskom sudu dostavlja privremenu računovodstvenu dokumentaciju Agencije, konsolidiranu s računovodstvenom dokumentacijom Komisije, do 31. ožujka sljedeće financijske godine.

4. Po primitku primjedbi Europskog revizorskog suda na privremenu računovodstvenu dokumentaciju Agencije, na temelju članka 252. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća ([33]), izvršni direktor sastavlja završnu računovodstvenu dokumentaciju Agencije na vlastitu odgovornost i dostavlja ih Upravnom odboru na mišljenje.

5. Upravni odbor daje mišljenje o završnoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije.

6. Do 1. srpnja sljedeće financijske godine računovodstveni službenik Agencije šalje završnu računovodstvenu dokumentaciju, zajedno s mišljenjem Upravnog odbora, Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Europskom revizorskom sudu.

7. Završna računovodstvena dokumentacija objavljuje se u *Službenom listu Europske unije* do 15. studenoga sljedeće financijske godine.

8. Izvršni direktor šalje Europskom revizorskom sudu odgovor na njegove primjedbe do 30. rujna. Izvršni direktor taj odgovor dostavlja i Upravnom odboru.

9. Izvršni direktor Europskom parlamentu na njegov zahtjev dostavlja sve informacije potrebne za nesmetanu primjenu postupka davanja razrješnice za dotičnu financijsku godinu, u skladu s člankom 267. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

10. Na preporuku Vijeća, koje odlučuje kvalificiranom većinom, Europski parlament prije 15. svibnja godine N + 2 daje razrješnicu izvršnom direktoru za izvršenje proračuna za godinu N.

([33]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

POGLAVLJE VII.

OSOBLJE

Članak 29.

Opća odredba

Na osoblje Agencije primjenjuju se Pravilnik o osoblju i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika te pravila koja su sporazumno donijele institucije Unije za provedbu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja ostalih službenika.

Članak 30.

Upućeni nacionalni stručnjaci i drugo osoblje

1. Agencija se može služiti uslugama upućenih nacionalnih stručnjaka i drugog osoblja koje nije zaposleno u Agenciji.

2. Upravni odbor donosi odluku kojom utvrđuje pravila o upućivanju nacionalnih stručnjaka u Agenciju.

POGLAVLJE VIII.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

Pravni status i sjedište

1. Agencija je tijelo Unije i ima pravnu osobnost.

2. U svakoj državi članici Agencija ima najširu pravnu i poslovnu sposobnost koja se prema nacionalnim propisima dodjeljuje pravnim osobama. Osobito može stjecati pokretnine i nekretnine i njima raspolagati te biti stranka u sudskom postupku.

3. Agenciju predstavlja njezin izvršni direktor.

4. Sjedište Agencije nalazi se u Lisabonu, u Portugalu.

5. Na zahtjev Komisije, Upravni odbor može odlučiti da, u dogovoru i u suradnji s dotičnim državama članicama te vodeći računa o utjecaju na proračun, uključujući bilo kakav doprinos koji mogu davati dotične države članice, osnuje regionalne centre potrebne za provođenje nekih zadaća Agencije na najučinkovitiji i najdjelotvorniji način. Pri donošenju takve odluke Upravni odbor određuje točan opseg aktivnosti regionalnog centra, pritom izbjegavajući nepotrebne financijske izdatke i poboljšavajući suradnju s postojećim regionalnim i nacionalnim mrežama.

Članak 32.

Povlastice i imuniteti

Na Agenciju i njezino osoblje primjenjuje se Protokol o povlasticama i imunitetima Europske unije.

Članak 33.

Pravila o jeziku

1. Na Agenciju se primjenjuju odredbe utvrđene u Uredbi Vijeća br. 1 ([34]).

2. Prevoditeljske i sve druge jezične usluge koje su Agenciji potrebne, osim usmenog prevođenja, osigurava Prevoditeljski centar za tijela Europske unije.

([34]) Uredba Vijeća br. 1 o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL 17, 6.10.1958., str. 385., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1(1)/oj).

Članak 34.

Transparentnost

1. Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ([35]) primjenjuje se na dokumente koji su u posjedu Agencije.

2. Upravni odbor u roku od šest mjeseci od datuma svojeg prvog sastanka donosi detaljna pravila za primjenu Uredbe (EZ) br. 1049/2001.

3. Protiv odluka koje donese Agencija na temelju članka 8. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 moguće je podnijeti žalbu Europskom ombudsmanu ili pokrenuti postupak pred Sudom Europske unije (Sud EU-a), pod uvjetima utvrđenima u članku 228. odnosno 263. UFEU-a.

4. Obrada osobnih podataka koju provodi Agencija podliježe Uredbi (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([36]).

Članak 35.

Borba protiv prijevara

1. Kako bi olakšala borbu protiv prijevara, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013, Agencija donosi odgovarajuće odredbe koje se primjenjuju na sve članove osoblja Agencije.

2. Europski revizorski sud ovlašten je za provedbu revizije, na temelju dokumenata i na terenu, nad svim korisnicima bespovratnih sredstava, ugovarateljima i podugovarateljima koji su od Agencije primili sredstva Unije.

3. OLAF može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi utvrdio je li došlo do prijevara, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije u vezi s bespovratnim sredstvima ili ugovorom koji je financirala Agencija, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013.

4. Ne dovodeći u pitanje stavke 1., 2. i 3., sporazumi o suradnji s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, ugovori, sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava i odluke Agencije o dodjeli bespovratnih sredstava sadržavaju odredbe kojima se Europskom revizorskom sudu, OLAF-u i EPPO-u daje izričita ovlast za provođenje tih revizija i istraga, u skladu s njihovim odgovarajućim nadležnostima.

Članak 36.

Sigurnosna pravila za zaštitu klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka

Agencija donosi svoja sigurnosna pravila koja su ekvivalentna sigurnosnim propisima Komisije za zaštitu klasificiranih podataka Europske unije i osjetljivih neklasificiranih podataka, kako je utvrđeno u odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443 ([37]) i (EU, Euratom) 2015/444 ([38]). Sigurnosna pravila Agencije obuhvaćaju odredbe za razmjenu, obradu i čuvanje tih podataka.

Članak 37.

Odgovornost

1. Ugovornu odgovornost Agencije uređuje pravo koje se primjenjuje na dotični ugovor.

([35]) Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

([36]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([37]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/443/oj).

([38]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/444/oj).

2. Sud EU-a nadležan je za donošenje presuda na temelju bilo koje arbitražne klauzule iz ugovora koje sklopi Agencija.

3. U slučaju izvanugovorne odgovornosti Agencija, u skladu s općim načelima koja su zajednička pravima država članica, nadoknađuje svu štetu koju u obavljanju svojih dužnosti prouzroči Agencija ili njezino osoblje.

4. Sud EU-a nadležan je u sporovima povezanima s naknadom štete iz stavka 3.

5. Osobna odgovornost osoblja Agencije prema Agenciji uređena je odredbama koje su utvrđene u Pravilniku o osoblju ili u Uvjetima zaposlenja ostalih službenika koje se na njih primjenjuju.

Članak 38.

Evaluacija i preispitivanje

1. Komisija do 19. siječnja 2031. i svakih pet godina nakon toga provodi evaluaciju kako bi osobito ocijenila utjecaj, djelotvornost i učinkovitost Agencije i njezinih radnih praksi, uzimajući u obzir mišljenje Upravnog odbora. Tom evaluacijom osobito se razmatraju moguća potreba za izmjenom mandata Agencije, posebno kako bi se u obzir uzeo razvoj prava Unije u području pomorskog prometa, i financijske posljedice svake takve izmjene, kao i potreba za uspostavom sustava naknada i pristojbi te za utvrđivanjem usluga koje Agencija može ponuditi u okviru takvog sustava.

2. Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i Upravnom odboru dostavlja izvješće o evaluaciji zajedno sa svojim zaključcima. Rezultati evaluacije objavljuju se.

3. Pri svakoj drugoj evaluaciji Komisija ocjenjuje i rezultate koje je Agencija ostvarila u pogledu svojih ciljeva, mandata i zadaća. Ako Komisija smatra da daljnje postojanje Agencije više nije opravdano s obzirom na ciljeve, mandat i zadaće koji su joj dodijeljeni, može predložiti da se ova Uredba na odgovarajući način izmijeni ili stavi izvan snage.

Članak 39.

Administrativne istrage Europskog ombudsmana

Aktivnosti Agencije podliježu istragama Europskog ombudsmana u skladu s člankom 228. UFEU-a.

Članak 40.

Prijelazne odredbe

1. Odstupajući od članka 15. ove Uredbe., članovi Upravnog odbora imenovani na temelju Uredbe (EZ) br. 1406/2002 prije 18. siječnja 2026. ostaju na dužnosti članova Upravnog odbora dok im ne istekne mandat, ne dovodeći u pitanje pravo svake države članice da imenuje novog predstavnika.

2. Izvršni direktor imenovan na temelju članka 16. Uredbe (EZ) br. 1406/2002 i dalje ostaje na radnom mjestu izvršnog direktora i ima zadaće i odgovornosti predviđene u članku 22. ove Uredbe.

3. Stupanjem na snagu ove Uredbe ne dovode se u pitanje svi ugovori o radu koji su na snazi 18. siječnja 2026.

Članak 41.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 1406/2002 stavlja se izvan snage.

Članak 42.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 26. studenog 2025.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednica*
R. METSOLA	M. BJERRE